

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 Yhä uusia ongelmia
- 2 Työturvallisuutta opiskeltiin kirjukurssin avulla
- 5 Yhtiön ATK-osasto
- 6 Paperialan työteknillisen kurssin suoritti 19 nuorta ammattimestä
- 7 Uusia mittarimekaanikkoja
- 8 Högforsin Konepajakoulun uuden koulutalon vihkiäisjuhla
- 11 Massankäsittelyosasto rakenteilla Voikkaalla
- 12 Tuoreen koivun uuteaineet tohtoriväitöksen aiheena
- 14 Lomasuuntana Suomi vai Mallorca
- 18 Puutarhaopettaja Eeva-Kaisa Airaksinen: Kotipuutarhan kevättä
- 20 Kuusankosken ruotsalainen partiolippukunta
- 21 Lomakodin kuulumisia
- 22 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 23 Merkkipäiviä
- 28 Manan majoille
- 28 Toimituksen tuoilta

Takakannen sisäsivu: Liikennekilpailu

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHT.: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Laivaa lastataan Hallan laiturissa

Kirjeelliseen työturvallisuuskurssiin Kuusankosken tehtailla osallistuiivat kutakuinkin kaikki insinöörit, mestarit ja työnjohtajat, joille se oli tarkoitettukin. Vastauksista selvisi pelkillä rasteilla, mutta niiden oikeaan paikkaan merkitseminen vaati huolellista opetuskirjeisiin paneutumista. Kurssi käsitti viisi opetuskirjettä.

Ammattikoulun opetusohjelmassa oli kuluneena lukuvuotena paperialan nuorten ammattimiesten työteknillinen kurssi ja koulumuotoisena mittarimekaanikkokurssi. Ammattikoulun 1-vuotisen paperilinjän käynyt ja sen jälkeen työteknillisen kurssin suorittanut saa näistä opinnoistaan todistuksen, joka vastaa 2-vuotisen ammattikoulun opintovaatimuksia. Tällaista todistusta vaaditaan nykyisin pyrittäessä 2-vuotisiin teknillisiin kouluihin.

Högforsin Tehtaan Konepajakoulun uuden koulutalon vihkiäisjuhla on vietetty arvovaltaisen kutsuvierasjoukon läsnäollessa. Juhlapuheen piti pääjohtaja Aarno Niini.

Voikkaan tehtaan uudisrakennuspuolella on jonkin aikaa ollut hiljaista, mutta nyttemmin on jälleen vietetty harjannostajaisia. Paperitehtaan massankäsittelyosastoa varten on puuhiomon pohjoispäähän kohonnut n. 9 000 m³:n suuruinen rakennus.

Päälaboratorion selluloosaosastolla on tuoreen koivun uuteaineet olleet perusteellisen tutkimuksen kohteena. Paitsi paljon arvokasta tietoa, josta on myös käytännöllistä hyötyä, se toi tutkijalleen Pauli Paasoselle tohtorinhatus.

Kesä ja lomakausi on parhaimmillaan. Kuusi yhtiöläistä kertoo lehdesämme, miten he lomansa viettävät.

Yhä uusia ongelmia

Sitä mukaa kun ihmiskunta sivistyy, elintaso kohoaa ja sosiaalinen huolenpito lisääntyy, tuntevat — paradoksaalista kyllä — vaikeudet yhä vain kasvavan. Tietenkin jos ajattelemme yleismaailmallisia ongelmia, on ihmiskunnalla selvitettävänäään suuria, suorastaan pelkoa herättäviä vaikeuksia. Mutta meidän suhteellisen rauhallisissa ja kehittyneissä oloissammekin puhutaan tavan takaa tiellemme kasautuvista vaikeuksista. Niillä ei läheskään aina tarkoiteta vanhaa perua olevia epäkohtia, jollaisia on kaikkien kansakuntien ja yhteiskuntajärjestelmien keskuudessa olemassa, vaan niitä näyttää merkillisellä tavalla syntyvän myös saavutettujen parannusten mukana. Aivan kuin häiritsevä varjo seuraisi edistysaskeleiden kintereillä.

Uuden työaikalain toteuttaminen on kysymys, joka jo nyt nähdään tällaisena kaksijakoisena asiana. Aikanaan oli kahdeksan tunnin työaikalaki suuri sosiaalinen saavutus. Se kevensi monen kohdalta liiallista työtaakkaa ja se jakoi arkipäivän sopivasti työaikaan ja omaan aikaan. Nyttemmin ollaan ottamassa seuraavaa harppausta, ollaan siirtymässä 5-päiväiseen työviikkoon. Osittain sitä jo sovelletaankin ja vuoden 1970 alkuun mennessä meidän on tottuminen tähän uuteen työn ja vapaa-ajan rytmiin. Kuten aina näin suuren muutoksen läpivieminen vaatii tämäkin paljon järjestelyjä ja sen soveltamiseen liittyy myös todellisia vaikeuksia. Lyhyemmässä ajassa pitäisi päästä vähintään nykyisiin työsaavutuksiin ja myös kustannuksia olisi koetettava pitää kurissa. Olisihan näet kevytmielistä ryhtyä ehdoin tahdoin kaventamaan työmme tuottavuutta ja talouselämämme saavutuksia. Sen tähden meidän on korvattava työajan menetys entistä tehokkaammilla koneilla ja työmenetelmillä sekä rationalisoinnilla ja jokaisen olisi omalta kohdaltaan koetettava selviytyä viidessä päivässä siitä, mikä on tähän saakka tullut tehdyksi kuudessa päivässä.

Epäilemättä lain määräykset tullaan kirjaimellisesti toteuttamaan ja Suomen kansan aikakirjoihin viedään uusi sosiaalinen saavutus. Mutta kuten edellä viittasimme, mitalilla on myös nurja puolensa. Jo nyt ollaan huolestuneita, osataanko lisääntyttä vapaa-aikaa käyttää oikein. Pelätään, että se totuttaa ihmisiä, varsinkin nuoria, joutilaisuuteen ja senhän väitetään olevan kaiken pahan alku ja juuri.

Kieltämättä tällainenkin näkökohta on otettava huomioon, mutta sitä ei sittenkään tulisi mielestämme liiaksi korostaa. Suuri osa ihmisistä tulee käyttämään uuden vapaapäivänsä askareittensa parissa puuhailuun tai suorastaan työntekoon, joka useassa tapauksessa on toisenlaista kuin varsinainen leipätyö ja siten tuo vaihtelua ja virkistystä. Mihinkäs tavallinen ihminen luonnostaan pääsee, joka vaatii ponnistusta ja työhön käsiksi käymistä. Aloittekykyiset ihmiset löytävät uusia kehittäviä harrastuksia ja tiedonjanoiset opiskelevat. Elämä rikastuu ja maailmankuva avartuu. Tällaisia ihmisiä on epäilemättä verrattomasti enemmän kuin niitä, jotka kuluttavat aikansa jouten ja joutavia mielessään hautoen.

Työturvallisuutta opiskeltiin kirjekurssin avulla

Kuusankosken tehtailla on päättyneen talvikauden aikana opiskeltu ahkerasti työturvallisuusasioita. Opiskelu on tapahtunut kirjekurssin muodossa ja siihen ovat osallistuneet kaikki tehdasinsinöörit, mestarit ja työnjohtajat, yhteensä 410 henkilöä. Kun opiskelu oli vapaaehtoista, annettakoon harrastuksesta ja kiinnostuksesta sitäkin varauksettomampi kiitos.

Osansa tähän hyvään tulokseen oli epäilemättä taitavasti laaditulla, viisi opetuskirjettä käsittävällä opetusohjelmalla, jonka tekijä oli dipl.ins. Tahto Hietikko Teollisuusvakuutuksesta. Osanottajille jaettiin viime syksynä turvallisuuskurssin kansio, joka sisälsi ensimmäisen opetuskirjeen, työturvallisuuslain soveltamisohjeineen ja -neuvoineen sekä sosiaaliministeriön vahvistamat 'Yleiset koneohjeet'. Jokaista opetuskirjettä varten varattiin vastausaikaa kuukausi. Vastaukset toimitettiin kurssipäällikölle, turvallisuustarkastaja Harry Varhomaalle, joka palautti ne korjattuina takaisin asianomaisille uuden opetuskirjeen mukana. Kukin kirje sisälsi kymmenen kysymysryhmää. Vastauksista selvisi rasteilla, mutta tämä helppous

Teollisuusvakuutuksen suojeluteknillisen osaston päällikkö dipl.ins. K. Hallikainen

oli sittenkin näennäinen, sillä rastien merkitseminen oikeisiin neliöihin edellytti huolellista perehtymistä turvallisuuskurssin aineistoon. Veikkaamalla yrittäminen oli jokseenkin yhtä epävarmaa kuin oikean veikkausrivin täyttäminen.

Kirjeopiskelun avulla saatiin paljon uutta tietoa ja samalla se muodosti tervetulleen kertauksen. Kurssista hyötyivät myös järjestäjät, sillä osanottajat antoivat opintokirjeiden yhteydessä uudistus- ja parannusehdo-

tuksia, joista tulee olemaan apua vastaiselle turvallisuustoiminnalle.

Koskelassa pidetyssä päättäjätalouksessa esitti Kuusankosken tehtaiden johtaja Olov A. Hixén kiitoksensa Teollisuusvakuutukselle, kurssin järjestäjille sekä osanottajille. Hän lausui ilonsa kurssia kohtaan osoitetusta suurenmoisesta harrastuksesta ja kurssilaisten esittämistä uusista työturvallisuusideoista. Erityisesti hän korosti työnjohdon keskeistä asemaa työturvallisuuden edistämässä.

Turvallisuuskurssin päättäjätalouksessa Voikkaan mestarikerhossa isännöitsijä Magnus Wangel mainitsi avauspuheessaan, että kurssikansiosta on kertynyt sen haltijalle mainio ja monipuolinen hakuteos. Eräät knoppikysymykset saivat osakseen arvostelua varsinkin niissä tapauksissa, joissa Kuusankosken tehtaiden turvallisuussäännöt ovat jossakin määrin erilaisia kirjekurssissa edellytettyjen vastausten kanssa. Tällaisia eroavaisuuksia oli kuitenkin verrattain vähän ja toisaalta väittely antoi vain lisäväriä opiskelulle. Kurssi pakotti paneutumaan työturvallisuusasioihin ja kukin joutui miettimään, miten omalla vaikutusalueellaan voisi edistää työturvallisuutta.

Kurssilaisten puheenvuoroista kuustui tyytyväisyys kirjekurssia koh-

Kirjekurssin päättäjätaloudesta Koskelan salissa

taan ja kaikesta huomasi, ettei osanotto ollut suinkaan jäänyt muodolliseksi mukanaoloksi, vaan asioihin oli syvennytty hyvinkin perusteellisesti. Ammattientarkastaja, dipl.ins. Sola, joka myös osallistui toiseen päättäjäistilaisuuteen, lausui tyytyväisyytensä näin voimaperäisestä työturvallisuusasioiden harrastamisesta. Teollisuusvakuutusta edustivat päättäjäistilaisuuksissa suojeluteknillisen osaston päällikkö dipl.ins. K. Hallikainen sekä teknillinen tarkastaja, dipl.ins. Olavi Saarinen, joiden pitämistä esitelmistä julkaisemme seuraavassa lyhennelmät.

Dipl. ins. K. Hallikainen:

Vakuutusyhtiöt ja vahinkojen torjuntatyö

Tapaturmavakuutuslaki velvoittaa työnantajan vakuuttamaan jokaisen palveluksessaan olevan työssä tai työstä johtuvissa olosuhteissa sattuvan tapaturman varalta. Työstä johtuviksi olosuhteiksi katsotaan myös työmatka.

Tämän lain säätämää tapaturmavakuutusta harjoittaa maassamme nykyisin 26 vakuutusyhtiötä. Osa niistä on keskinäisiä, toiset taas osakeyhtiömuotoisia. Niissä on vakuutettu yli 1 350 000 vuosityöntekijää, minkä lisäksi tulevat valtion töissä olevat n. 160 000 vuosityöntekijää, joiden korvausasioista huolehtii Valtion tapaturmatoimisto.

Vahinkojen ehkäisytyötä ei ole laissa määrätty tapaturmavakuutusyhtiöiden tehtäväksi, vaan sitä harjoitetaan täysin vapaaehtoisesti. Tämä palvelumuoto on syntynyt paitsi vakuutusyhtiöiden oman intressin myös teollisuuden tarpeiden ja toimusten pohjalta.

Vakuutusyhtiöt eivät katso tehtävänänsä olevan suorastaan estää tapaturmia vakuutuksenottajan puolesta, vaan auttaa vakuutuksenottajaa kehittämään omaa torjuntatyötään. Suuri osa tästä avusta annetaan ns.

turvallisuustarkastusten yhteydessä. Näiden tarkastusten tarkoituksena ei ole pelkkä vikojen etsiminen, vaan ne ovat enemmänkin palvelu- ja neuvottelukäyntejä, joiden aikana joudutaan tekemisiin koko työturvallisuuden laajan kentän eri tekijöiden kanssa.

Vakuutuksenottajaa autetaan sellaisten työtapojen tai työolosuhteiden löytämisessä, joiden avulla vältetään tapaturmanvaara. Tämä edellyttää aina perusteellista tehtaaseen tai työpaikkaan tutustumista ja se onkin tarkastuskäynnin tärkein osa. Vakuutuksenottajalle selostetaan vakuutusyhtiön tilastoja ja häntä autetaan kehittämään omia tilastojaan, joiden avulla hän voi seurata oman työpaikkansa turvallisuustilanteen kehi-

kohtaisia suojaimia ja pukeutumista koskevissa kysymyksissä ja kehitetään yhdessä keinoja, joilla vakuutuksenottajan palveluksessa olevia voidaan kannustaa uusiin turvallisuutta edistäviin suorituksiin.

Myös vakuutusyhtiöiden palveluksessa olevat teollisuusterveysisaret käyvät työpaikoilla. Näiden käyntien päätarkoituksena on ensiapukurssien pito, mutta samalla suoritetaan myös muuta tehtaiden ja työpaikkojen ensiapuvalmiuteen ja työterveyteen liittyvää neuvontaa.

Vakuutusyhtiöt suorittavat niin ikään suoranaista koulutustyötä, joka kohdistuu teollisuuden ja työpaikkojen kaikkiin portaisiin. Työturvallisuusopetusta annetaan vakuutusyhtiöiden toimesta mm. Helsingin

Teollisuusvakuutuksen teknillisellä tarkastajalla dipl.ins. Olavi Saarisella on aina jotakin uutta sanottavaa

tystä ja verrata sitä muihin saman alan yrityksiin. Tämä on yksi niistä harvoista keinoista, joilla turvallisuustyön tuloksia voidaan mitata. Lisäksi kehitetään organisaatioon ja menettelytapoihin liittyviä keinoja turvallisuuden parantamiseksi, neuvotaan vakuutuksenottajia työhön-otto- ja työhönsijoituskysymyksissä siltä osin kuin ne koskevat työturvallisuutta, autetaan vakuutuksenottajaa turvallisuuskasvatus- ja opetus-kysymyksissä, opastetaan henkilö-

yliopistossa, teknillisissä oppilaitoksissa ja metsäopistoissa. Vakuutusyhtiöt tekevät, hankkivat ja levittävät tieto- ja kasvatusaineistoa. Sellainen on myös tämä työturvallisuuden työnjohtajille tarkoitettu kirjekurssi.

Pakkokeinot eivät kuulu vakuutusyhtiöiden ohjelmaan. Sen sijaan ne uskovat, että vapaaehtoisen työn avulla voidaan työturvallisuustyössä päästä erittäin pitkälle. Vakuutusyhtiöillä onkin varmasti erittäin suuri

Turvallisuus-
tarkastaja
Harry Varhoma
selostamassa
opetuskirjeiden
gallup-vastauksia

osuutensa siinä kehityksessä, joka on maamme tapaturmatorjunnan alalla tapahtunut.

Dipl. ins. Olavi Saarinen:

Turvallisuustyö teollisuuslaitoksessa

Teollisuudessamme on turvallisuus-toiminnan alalla päästy rehelliseen ja ennakkoluulottomaan yhteistoi-
mintaan teknillisen johdon, työnjoh-
don ja työntekijäin kesken. Tämä
yhteistyö on johtanut, paitsi lukuisiin
varsinaisiin suojatoimenpiteisiin, myös
asenteiden muuttumiseen suopeaksi
turvallisuustoimintaa kohtaan.

Ehdoton edellytys turvallisuustoimikuntien työn onnistumiselle on tehtaan johdon vilpittön halu tehdä turvallisuustoiminnasta totta. Siksi turvallisuustoimikuntien jäsenten ehdotuksiin on aina suhtauduttava vakavasti ja milloin esitystä ei katsota tarpeelliseksi toteuttaa, on tämä

perusteltava. Erään yhtiön työturvallisuusohjeissa mainitaan:

”Työturvallisuutta koskevista epäkohdista on työturvallisuustoimikunnan jäsenen tehtävä ensi tilassa esitys lähimmälle esimiehelleen. Ellei tämä katso voivansa esitystä toteuttaa tai jos sen toteuttaminen ei sisälly hänen toimivaltaansa, on hän velvollinen saattamaan asian edelleen oman esimiehensä tietoon. Toimikunnan jäsen voi myös tehdä asiasta esityksen työturvallisuustoimikunnan kokouksessa. Asianomainen esimies huolehtii siitä, että parannusehdotuksen tekijä saa ensi tilassa tietää, mihin toimenpiteisiin hänen esityksensä johdosta on ryhdytty.”

Muistettakoon kuitenkin, että turvallisuustoimikunnat ovat vain neuvonantavia, eivät toimeenpanevia elimiä. Vastuu työturvallisuudesta kuuluu työnantajalle ja hänen edustajilleen, siis teknilliselle johdolle, riippumatta siitä, kuuluvatko he tur-

vallisuustoimikuntiin tai eivät. Turvallisuustoimikuntien lisäksi onkin olemassa toinen työturvallisuusorganisaatio, yrityksen linjaorganisaatio toimitusjohtajasta nuorimpaan työnjohtajaan. Jokaisen siihen kuuluvan jäsenen vastuu ei ole yksinomaan juridista vaan myös moraalista vastuuta alaisistaan, vastuuta kaikesta siitä, mitä työntekijöille tapahtuu työpaikalla, jossa nämä työskentelevät esimiehen määräämissä tehtävissä ja hänen järjestämässään olosuhteissa. On myös huomattava, ettei tätä vastuuta voida siirtää jollekin muulle henkilölle, esimerkiksi turvallisuuspäällikölle, jonka asema on luonteeltaan neuvotteleva, ilman määräys- ja toimeenpanovaltaa.

Tapaturmatorjunnan tulee perustua tosiseikkoihin. Siksi on huolehdittava siitä, että saadaan oikeat ja yksityiskohtaiset tiedot sattuneista tapaturmista. Tapaturmanselvittely, jonka osaston työnjohtaja tekee tarkoitusta varten laadittua kaavaketta käyttäen, tehostaa torjuntatyötä kahdellakin tavalla. Ensiksikin se pakottaa työnjohtajan perusteellisesti pun-taroimaan jokaista hänen johtamassaan työssä sattunutta vahinkoa ja usein tämän pohdinnan tuloksena oma-aloitteisesti ryhtymään ehkäisytöimenpiteisiin. Ja toiseksi tämä järjestelmä antaa tapaturmatilastojen teolle luotettavan ja käyttökelpoisia

Yleisömenestys oli hyvä myös Voikkaan mestarikerhossa pidetyssä informaatiotilaisuudessa

tietoja käsittävän aineiston ja siten edellytykset johtopäätösten tekoon, jotka yksityisten tapausten perusteella eivät olisi mahdollisia.

Tapaturmien syyt on siis tunnettava. Amerikkalaisen turvallisuusmiehen H. W. Heinrich'in mukaan on meilläkin totuttu jakamaan tapaturmien syyt kahteen ryhmään: vaarallisten olosuhteiden ja vaarallisten toimintojen aiheuttamiin. Tällainen jaoittelu on kuitenkin kovin suoraviivainen, sillä useimmissa tapauksissa molemmat ovat samanaikaisesti vaikuttamassa, ja kun vielä sattuma sotkeutuu mukaan, syntyy tapaturma. Loppujen lopuksi kaikki tapaturmat ovat ihmisen aiheuttamia. Sen vuoksi turvallisuustyön tärkein ja pääasiallinen kohde onkin ihminen itse.

Saadaksemme työntekijän menette-

lemään oikein voimme käyttää toisaalta sääntöjä ja pakotteita, toisaalta opastusta, ohjausta ja vakuuttelua. Näistä ehkä molemmat ovat tarpeen, mutta jälkimmäinen tie suositeltavampi. Kuitenkin hänen toimintatapansa molemmissa tapauksissa määryytyy siitä, mitä hän ajattelee näistä asioista, mikä on hänen asenteensa työturvallisuuteen. Ja tässä suhteessa hän on vain harvoin itsenäinen. Hän on ennen kaikkea työryhmänsä jäsen ja tuon ryhmän asennoituminen vaikuttaa ratkaisevalla tavalla hänen tekemisiinsä ja tekemättä jättämisisiinsä.

Kun harjoitamme työturvallisuusvalistusta, ei sen yksinomaisena tarkoituksena ole opettaminen ja tietojen jakaminen, vaan ennen kaikkea ajattelutavan muokkaaminen, myönteellisen asenteen herättäminen tapa-

turmantorjuntaa kohtaan. Mutta tällainen yleinen valistustoiminta ei yksinään riitä. Se on sittenkin tilapäistä, vaikutukseltaan lyhytaikaista ja liian etäällä jokapäiväisistä tilanteista. Sen sijaan käyttöinsinöörit ja työnjohtajakunta ovat jatkuvassa kosketuksessa työntekijöihin. He voivat vaikuttaa päivästä toiseen sekä neuvoin ja ohjein että ennen kaikkea omalla esimerkillään. On ilmeistä, että nimenomaan työnjohtajan suhtautumistapa työturvallisuuteen vaikuttaa aivan ratkaisevasti hänen alaistensa asenteeseen. Työnjohtaja, samalla kun hän jakaa työt, ohjaa ja valvoo niiden suoritusta, myös suurelta osalta luo sen hengen, mikä työpaikalla vallitsee. Ja työnjohtajasta riippuen myös tämä henki työturvallisuuden suhteen voi olla joko hyvä tai huono.

Yhtiön ATK-osasto

Tietokoneperuskurssin osanottajia

Yhtiöömme on perustettu automaattinen tietojenkäsittelyosasto eli lyhennettynä ATK-osasto. Sen tehtävänä on yhteistoiminnassa eri osastojen kanssa selvittää tietokoneiden käyttömahdollisuudet ja -tarve yhtiössä, suorittaa tietokoneiden avulla osastoille palveluksia, jotka edellä olevan perusteella katsotaan tarpeelliseksi, huolehtia tarvittavasta suun-

nittelu- ja koulutustoiminnasta ja seurata jatkuvasti ATK-alan yleistä kehitystä ja tehdä sen perusteella esityksiä yhtiön johdolle ATK-toiminnan kehittämistä.

ATK-toimintaa johtamaan ja valvomaan on perustettu kolme ATK-

toimikuntaa, nimittäin Kuusankosken tehtaita, metsäosastoa ja metalliteollisuutta varten. Valmistelu- ja tutkimustyöt, mm. suurimittainen lomaketutkimus, ovat jo käynnissä. Toimistopäälliköille ja eräille muille asianomaisille pidettiin toukokuussa kolmipäiväinen tietokoneperuskurssi, jolla luennoivat IBM:n asiantuntijat ja yhtiön edustajina ATK:n päällik-

kö, maisteri Ahti Hirvonen sekä ekonomi Heikki Kellokoski. Kurssilla oli 34 osanottajaa. Koulutustoiminta tulee lähiaikoina jatkumaan. Tietokoneiden käyttöön ottaminen ensimmäinen vaihe tapahtuu elokuun loppulla, jolloin sekä pääkonttorin että Karkkilan reikäkorttikoneet korvataan kahdella pienellä tietokoneella.

ATK-osaston päällikkö, kauppatiet. maist. Ahti Hirvonen

Kurssilaiset ja heidän opettajansa kuvattuna päättäjäistilaisuudessa

Paperialan työteknillisen kurssin suoritti 19 nuorta ammattimiestä

Vuoden väliajan jälkeen oli yhtiön ammattikoulun kuluneen talvikauden opetusohjelmassa jälleen työteknillinen kurssi, tällä kertaa paperialan nuorille ammattimiehille. Sen suoritti 19 oppilasta, joista 9 Kymin paperitehtaalta, 8 Voikkaan paperitehtaalta, 1 päälaboratoriosta ja 1 Juantehtaalta. Alkajaisiksi oli syksyllä kahden viikon pituinen koulumainen jakso, sen jälkeen työn ohella

neljä oppituntia viikossa ja jälleen lopussa viikko koulunpenkillä. Oppitunteja kertyi kaikkiaan 1 650.

Kurssin päättäjäiset ja todistusten-jako pidettiin ammattikoulun salissa huhtikuun 30 pnä. Ammattikoulun johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari Robert Brotherus puhui kurssilaisille mainiten, että kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen mukaisesti nyt suoritettu kurssi yh-

dessä aikaisemmin suoritetun 1-vuotisen ammattikoulun päästötodistuksen kanssa vastaa 2-vuotista ammattikoulua ja oikeuttaa täten hakemaan oppilaaksi myös sellaisiin teknillisiin kouluihin, joissa opetusaika on vain kaksi vuotta, ts. Varkauteen ja Valkeakoskelle. Koska yhtiön ammattikoulun paperilinja on vain 1-vuotinen, saadaan työteknillisen kurssin avulla 2-vuotisen ammattikoulun vaatimus täyteen. Anomuk-

sen hyväksyminen ministeriössä ei kohdannut vaikeuksia, sillä ne oppitavoitteet, jotka saavutetaan 1-vuotisella paperilinjalla ja työteknillisellä kurssilla, vastaavat hyvin 2-vuo-

Varatuomari Robert Brotherus puhumassa päättäjäistilaisuudessa

Osmo Ahlberg esitti kurssilaisten kiitokset

Rehtori Eero Kaartinen ojentaa todistuksen Harri Venemiehelle

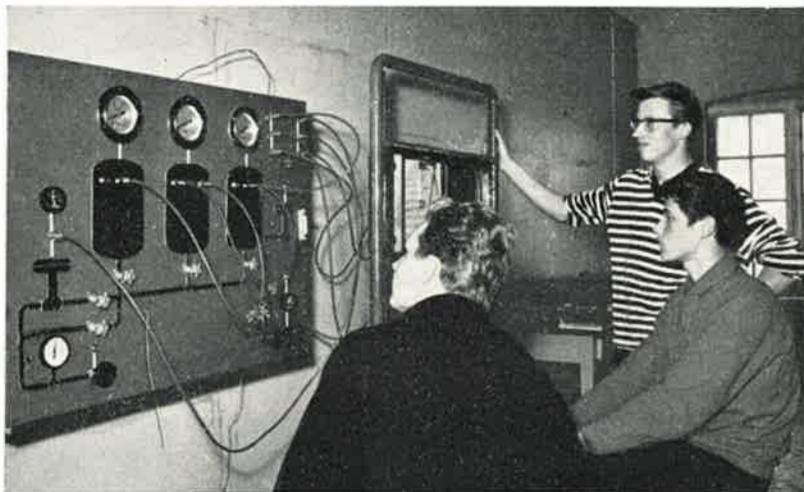
tisen ammattikoulun oppimäärää.

Kuten tunnettua, valtion teknillisissä kouluissa on oppiaika kolme vuotta ja pääsyaatimuksena kouluun on suoritettuna oppivelvollisuuden ja riittävän esiharjoittelun lisäksi vain hyväksytyt sisäänpääsytutkinto. Koska eräille kouluille on myönnetty oikeus antaa teknikon pätevyys 2-vuotisen teknillisen koulun pohjalta, on näiden koulujen pääsyaatimuksia korotettu lisäämällä niihin vähintään 2-vuotisen ammattikoulun suorittaminen. — Kohdistuessaan saanansa kurssinsa päättäneille puhuja sanoi:

— Tässä yhteydessä kehoittaisin teitä palauttamaan mielinne ne muutokset tehtaillamme, jotka teidän työssä ollessanne ovat tapahtuneet. Ehkä ei ole tapahtunut mitään juuri sillä koneella, millä te itse nyt työskentelette, mutta jos katselette ympärillenne, huomaatte yhtä ja toista muutosta vuosien mittaan. Ja kaikilla muutoksilla on samanlainen suunta. Ne saattavat lisätä tuotannon määrää tai parantaa sen laatua tai vähentää tarvittavaa työntekijämäärää tai työn ruumiillista rasitusta. Olkoon mikä tahansa näistä muutoksen tuloksena, sen edellytyksenä on aina tehtävän tai prosessin ymmärtäminen niin, että sen suorittajat pystyvät oppimaan uudet työmenetelmät ja käyttämään uusia työvälineitä.

— Maailma, jossa elämme, on jatkuvasti muuttuva ja nopeassa tahdissa muuttuva. Teknillinen kehitys luo jatkuvasti uusia työmenetelmiä ja työvälineitä ja yhteiskunnallinen kehitys muuttaa ja muokkaa ihmissuhteita. Tässä muuttuvassa maailmassa on meidän oltava valmiit aina oppimaan ja omaksumaan uutta ja paras keino varustautua tähän on tietopohjan laajentaminen sekä oppimiskyvyn harjaannuttaminen. Tämä on tarpeen sekä yksilön itsensä että koko yhteiskunnan kannalta ja tämä on ollut tavoitteena myös tällä kurssilla.

Juhani Häkkinen
(vas.) Tapio Nikkilä
ja Rauno Paavola
(takana)
harjoitustyön
ääressä

Uusia mittarimekaanikkoja

Kuluneena lukuvuotena pidettiin yhtiön ammattikoulussa Kuusankoskella mittarimekaanikkokurssi, joka oli järjestyksessä toinen. Tälle opintolinjalle otettiin ammattikoulun käynejä, mutta myös ammattikoulun metallilinjalla toiselta luokalta pääsejät, joten mittarikurssi vastasi heidän kohdaltaan ammattikoulun kolmatta lukuvuotta. Opetussuunnitelma käsitti 1 650 tuntia. Teoreettinen opetus tapahtui ammattikoulussa ja työnopetus Kuusaan saarella sijaitsevassa vanhassa mittarikorjaamossa.

Mittarimekaanikkokurssilta saivat todistuksen seuraavat 14 oppilasta: Seppo Grönvall, Timo Harlin, Juhani Häkkinen, Pekka Kettula, Heikki

Lindén, Juhani Littman, Tapio Nikkilä, Rauno Paavola, Heikki Pasi, Kalevi Pyykkönen, Voitto Rihu, Seppo Salama, Antero Toivonen ja Antero Tuominen.

Dipl.ins. Antti Hakalan kurssin parhaalle lahjoittaman 100 mk:n stipendin sai Rauno Paavola ja toiseksi parhaan keskiarvon saavuttaneelle Voitto Rihulle tuli 50 mk:n stipendi ins. Reijo Honkasen lahjoituksena.

Kaikki kurssin suorittaneet saivat Kuusankosken tehtailta koulutustaan vastaavan toimen.

Mittarimekaanikoiksi valmistuneet
ja heidän opettajansa

Högforsin Konepajakoulun uuden koulutalon vihkiäisjuhla

Vihkiäisjuhlan puhujat:

vas. konepajakoulun johtokunnan puheenjohtaja, yli-insinööri Ernst Alander, ammattikasvatushallituksen pääjohtaja Aarno Niini ja konepajakoulun rehtori Pertti Jaanu

Högforsin Tehtaan Konepajakoulun uuden koulurakennuksen vihkiäisjuhlaa vietettiin 27. 5. arvokkain juhlamenoin runsaan kutsuvierasjoukon läsnäollessa. Vaatimattomissa olosuhteissa v. 1942 toimintansa aloittaneen koulun uusi ja tarkoituksenmukainen rakennus valmistui lopullisesti kevään kuluessa. Konepajakoululla on nyt tilaisuus entistä tehokkaammin palvella tehtaan ja koko maan metalliteollisuuden tarpeita ammattimiesten kouluttajana. Vuosien mittaan konepajakoulu on saanut tunnustusta korkeatasoisesta opetuksestaan ja sinne onkin pyrkinyt oppilaita enemmän kuin on voitu ottaa. Monet konepajakoulun käyneet ovat jatkaneet menestyksellisesti opintojaan eri alojen teknillisissä oppilaitoksissa ja ennen kaikkea tehtaan palvelukseen on saatu oman koulun kasvateista päteviä ammattimiehiä.

Vihkiäisjuhlan aloitti tehtaan orkesteri Veikko Virran johdolla. Koulun johtokunnan puheenjohtaja, yli-insinööri Ernst Alander loi tervehdyspuheessaan lyhyen katsauksen koulun syntyvaiheisiin ja sen yli kaksikymmenvuotiseen toimintaan, jona aikana opetuksen pääpaino on valimolinjalta siirtynyt konepajalinjalle. Hän piti tärkeänä, että metalliteollisuus saa palvelukseensa alan ammattimiehiä. Erityisesti kilpailtaessa kansainvälisillä markkinoilla tämä on välttämätöntä.

Vihkiäispuheen piti ammattikasvatushallituksen pääjohtaja Aarno Niini, joka selvitteli puheessaan laajasti nykyisiä näköaloja maamme ammattikasvatustyössä korostaen erityisesti yksityisten ja teollisuuslaitosten ammattikoulujen merkitystä.

Konepajakoulun vaiheita

Konepajakoulun rehtori Pertti

Jaanu kertoi puheessaan konepajakoulun toiminnasta ja rakennusvaiheista mm. seuraavaa:

Kun Högforsin Tehtaan Konepajakoulu 23 vuotta sitten perustettiin, elettiin Suomessa raskaita aikoja. Teollisuudelta vaadittiin paljon enemmän kuin rauhan aikana ja kuitenkin suuri osa ammattimiehistä oli pois normaalista työelämästä. Osoitus silloisen Högforsin Tehtaan

johdon optimistisesta suhtautumisesta tulevaisuuteen oli päätös ryhtyä kasvattamaan ammattimiehiä niinkin pitkäjännitteisesti kuin perustamalla oma ammattikoulu. Vihkiäisjuhla, jota nyt vietämme, todistaa koulun perustajien olleen oikeassa.

Koulun perustamisajatuksen takana olivat lähinnä vuorineuvos Gustaf Arppe ja yli-insinööri Ernst Alander. Asiaa perusteellisesti tutkittuaan he olivat tulleet siihen tulokseen, että paikkakunnalle oli saatava ammattikoulu ja niinpä he kutsuivatkin asiasta kiinnostuneita tehtaan seuratalolle 5. 11. 1942 neuvottelukokoukseen. Osanotto oli vilkasta ja puheenvuoroja käytettiin runsaasti. Lähes yksimielisesti oltiin ammattikoulun perustamisen kannalla. Toimeen ryhdyttiin ripeästi. Valtioneuvosto hyväksyi koulun ohjesäännön ja tammikuussa 1943 koulu aloitti toimintansa.

Högforsin Tehtaan konepajakoulu on vanhimpia teollisuuden ammattikouluja. Se oli perustettaessa kansakoulupohjainen 4-vuotinen ammattioppilaitos. Nykyisin koulu on kansalaiskoulupohjainen. Kehitys kulkee kylläkin siihen suuntaan, että kunnalliset ammattikoulut hoitavat peruskoulutuksen ja teollisuus jatkokoulutuksen eli erikoistumisen ammatteihin. Tämä suuntaus on mielestäni oikea, mutta se edellyttää laajaa yleisten ammattikoulujen verkostoa, jotta kaikilla halukkailla olisi mahdollisuus päästä niihin ja osalla lisäksi saada jatko-opetusta teollisuuden erikoisammattikoulussa. Högforsin Tehtaan Konepajakoulu pysyy paikallisista olosuhteista johtuen kuitenkin vielä pitkään kansalaiskoulupohjaisena.

Konepajakoulun perustamisvaiheessa määrättiin opiskeluaian pituudeksi neljä vuotta, koska useimmissa metallialan ammateissa on oppiaika neljän vuoden pituinen. Oppilaiden

tyminen tapahtuu toisen lukuvuoden aikana oppilaan osoittaman kehityksen ja tehtaan tarpeiden mukaisesti.

Luokkien vahvuus oli alkuvuosina 15—20, nykyisin n. 30 oppilasta. Valtaosa oppilaista on Karkkilasta ja lähiseuduilta, mutta joitakin myös muualta ympäri Suomea. Esi-merkkinä oppilasjakautumasta voitaneen mainita tämän vuoden 1. luokka, jonka 34 oppilaasta on 21 Karkkilasta Pyhäjärveltä, 3 Juankoskelta, 3 Salon lähistöltä, 3 Pusulasta ja loput 4 eri puolilta Suomea. Salon seudulta kotoisin olevat ovat ensimmäiset oppilaat, jotka on tarkoitettu Högforsin Salon tehtaalle. He työskentelevät täällä ensimmäisen vuoden ja loput kolme vuotta Salossa. Luokkien suurentuminen johdetaan kasvuun ja lisäksi siitä, että n. neljäsosa koulun käyneistä lähtee jatkamaan opintojaan teknilisiin kouluihin. — Koulusta on tähän mennessä valmistunut 19 vuosi-

ollut onni saada tehtävistään innostuneita ja pitkäaikaisia opettajia. Pisimmän päivätyön on tehnyt työnopettaja Aarne Lundberg, joka 52:sta palvelusvuodestaan on ollut 20 vuotta työnopettajana jakaen nuorille kokemustaan ja ammattitaitoaan. Kesäkuussa hän jää eläkkeelle nauttimaan hyvin ansaittuja eläkevuosia. Viime vuonna eläkkeelle jäänyt koulun rehtori Toivo Nissinen loi 18 vuoden aikana koululle ne puitteet ja perinteet, joiden mukaan on hyvä jatkaa. Kolmas pitkäaikaisesti opetustyössä toiminut on työnopettaja Paavo Saaristo. Hän on 13 palvelusvuotensa aikana ehtinyt kasvattaa lukuisia ammattimiehiä, jotka työskentelevät tehtaassa monissa vaativissa ammateissa. Koulun johtokunnan puheenjohtajana on alusta lähtien toiminut menestyksellisesti yli-insinööri Ernst Alander.

Koulu toimi aluksi vaatimattomissa olosuhteissa. 100 m²:n suurui-

kanssa tehdään kolme kuukautta kestävä koeajan jälkeen oppisopimus, joten ne saavat päästötodistuksen lisäksi virallisen ammattipätevyyskirjan suoritettuaan viimeisenä lukukautenaan ammattinäytteen. Työharjoittelu tapahtuu siten, että ensimmäisenä vuonna kaikki työskentelevät oppilaskonepajassa ja kaksi viimeistä vuotta tehtaassa siinä ammatissa, johon he valmistuvat. Tehtaaseen siir-

kurssia ja yhteensä 388 ammattimiestä.

Koulun vakituisen opettajakunnan muodostavat rehtori, vastaava työnopettaja, joka on koulutukseltaan teknikko, sekä kaksi työnopettajaa. He ovat alan päteviä ammattimiehiä.

Koulu tuskin olisi kehittynyt siksi arvostetuksi ammattioppilaitokseksi, mikä se nyt on, ellei sillä olisi

Vihkiäisjuhla pidettiin uuden koulutalon suuressa piirustusluokassa

nen oppilaskonepaja oli kuitenkin käytettävissä ja 1946 saatiin ensimmäinen varsinainen oppilasvalimo. Oppilaskonepajaa laajennettiin 1954 ja uudelleen 1957, jolloin sen lattiapinta-alaksi tuli 270 m². Ensimmäinen tilapäinen koulurakennus, valmistui 1945. Siinä oli kaksi luokkahuonetta tietopuolista opiskelua var-

ten ja rehtorin kanslia. 1950-luvun loppupuolella ryhdyttiin suunnittelemaan uutta koulurakennusta, johon tulisi luokkien ja toimistotilojen lisäksi oppilaskonepaja. Arkkitehti Tor-Erik Herlerin suunnitteleman koulurakennuksen rakennustyöt aloitettiin 1963. Luokkahuoneet ja toimistotilat valmistuivat syyslukukauden aikana 1964. Sen jälkeen aloitettiin toinen rakennusvaihe, joka käsitti oppilas-

Rehtori Eero Kaartinen (vas.) lahjoitti Kuusankosken ammattikoulun onnittelu-tervehdyksenä veljeskoululle oppilastyönä tehdyn aurinkokellon

konepajan. Se valmistui viime syyskuussa ja kevätkaudella tulivat viimeisetkin laitteet asennetuiksi paikoilleen. Oppilaskonepajan sisustamisessa ja hankinnoissa suoritti opettajien lisäksi ins. Erkki Rickman suuriarvoisen työn.

Oppilaskonepajan pinta-ala on entiseen verrattuna lähes kaksinkertainen eli 450 m². Sinne on hankittu myös uusia välineitä, joista mainittakoon kaksi sorvia, monipaikkatasa-suuntaaja hitsaustöihin ja nosturit. Oppilaskonepajan yhteydessä on myös työkaluvarasto. Rakennuksen kellarikerroksessa on oppilaskunnalla oma huone. Koulurakennuksen ympäristön kaunistamiseksi laitetaan nurmikenttiä ja istutuksia ja oppilaskunnan vapaa-ajan harrastuksia varten tehdään koulun pihalle koripallokenttä.

Opettajakunta ja oppilaat ovat erittäin tyytyväisiä uuteen koulurakennukseen, jonka saaminen on Högforsin Tehtaan taholta paras tunnustus konepajakoulun tarpeellisuudesta ja siitä, että se on ammattioppilaitoksena pystynyt täyttämään sille asetetut toiveet.

Onnitteluja

Konepajakoulu sai vastaanottaa lukuisia onnitteluja ja lahjoja. Onnitteluja esittivät Karkkilan kauppala (kauppalanvaltuuston puheenjohtaja Paavo Saaristo), Högforsin Tehtaan työntekijät (pääluottamusmies Aleks Aalto), Kymin Osakeyhtiön ammattikoulu (rehtori Eero Kaartinen), Suomen Metalliteollisuuden Työnantajaliitto ja Teollisuuden ammattikoulujen yhteistyöelin (dipl.ins. Alku Sirelius), Suomen Metallityöväen liitto (dipl.ins. Elis Makkonen), Högforsin

Tehtaan Konepajakoulun ensimmäinen rehtori, tohtori Urho Verho, Oy Strömberg Ab:n konepajakoulu (rehtori Osmo Keinonen), Lohjan Kalkkitehtaan ammattikoulu (rehtori Herbert Ekroth) ja Lohjan ammattikoulu (rehtori Toivo Sippola).

Tervehdysten ja kahvitarjoilun jälkeen vieraat tutustuivat uuteen koulurakennukseen ja erityisesti oppilaskonepaja herätti suurta mielenkiintoa.

Illalla oli kutsuvieraille järjestetty juhlaillalliset tehtaan virkamieskerholla.

Kansainvälinen ESPRA-kokous

Allaolevassa kuvassa Kuusankosken tehtaiden johtaja Olov A. Hixén selostaa yhtiömme toimintaa kansainvälisen paperi- ja selluloosa-alan tutkimusorganisaation ESPRAN edustajille näiden vieraillessa 8. 6. Kuusankoskella. Käynti tapahtui ESPRAN vuosikokouksen yhteydessä, joka tällä kertaa pidettiin Suomessa järjestön suomalaisten jäsenyhtiöiden Kymin Osakeyhtiön ja Enso-Gutzeit Osakeyhtiön toimiessa isäntinä. ESPRAN puheenjohtajana on Mr. James J. Eberl Yhdysvalloista ja järjestöön kuuluu 43 jäsenyhtiötä 11 eri maasta.

Helsingissä pidetyssä kokouksessa toimi puheenjohtajana dipl.ins. Gustav Rosenqvist ja esitelmän koivu-puun ja koivuselluloosan uuteaineista piti fil.tohtori Pauli Paasonen.

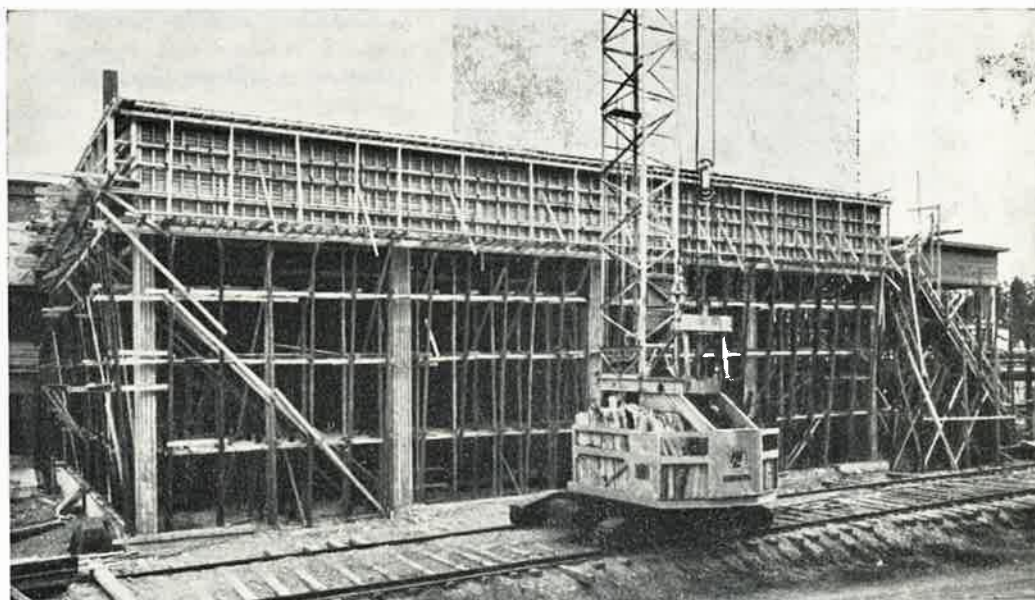

Massankäsittelyosasto rakenteilla Voikkaalla

Toukokuun viimeisenä päivänä hulmusi siniristilippu oheisen rakenteilla olevan tehdaslaajennuksen katonlaajennuksen harjakorkeus oli saavutettu. Rakennus on talven ja kevään kuluessa kohonnut Voikkaan puuhiomon pohjoiselle sivustalle apukoneosaston ja kamyri-koneen viereen. Uuden tehdastilan saa massankäsittelyosasto.

Lisärakennuksen on suunnitellut teknillisen osaston Voikkaan piirustuskonttori ja arkkitehtina on toiminut arkkitehti Arne Helander. Konstruktiopiirustukset on laatinut Insinööri-toimisto Pöysälä & Sandberg.

Rakennuksen pohjataso sijaitsee kaksi metriä Voikkaankosken ylä-

suisista betonielementeistä. Niiden väliin tulee 3 cm:n paksuinen mineraalivillaeristys ja yhden tuuman ilmarako. Elementit valaa Rakennusliike T. Potinkara Oy uudessa elementtitehtaassaan Maunukselassa.

Rakentamisesta huolehtii Voikkaan

Uusi rakennus sijaitsee puuhiomon pohjoisella sivustalla

mittaa Högforsin Heinolan tehdas ja annostelupumput saksalainen toimintanimi Lewa.

Harjannostajaisissa, joita vietettiin Voikkaan keskuaruokalassa, toivotti kutsuvieraat ja rakentajat tervetulleiksi rakennusosaston päällikkö Matti Jankeri. Harjannostajaispuheen piti dipl.ins. Åke Lindholm mainiten, että uusi massankäsittelyosasto tulee parantamaan Voikkaan paperitehtaan toimintaedellytyksiä. Työntekijöiden puolesta puhui kirvesmies Niilo Lahtinen esittäen työnjohdolle kiitokset hyvästä yhteistyöstä.

Dipl.ins. Åke Lindholm pitämässä harjannostajaispuhetta

Kirvesmies Niilo Lahtinen esittämässä työntekijöiden kiitokset

juoksun vedenpintaa alempana. Perustöiden yhteydessä jouduttiinkin poistamaan maata ja kalliota 3 400 m³. Rakennuksen korkeus on 14 m ja ainoa välitaso sijaitsee maanpinnan korkeudella. Teräsbetonirunkoisen rakennuksen tilavuus on 8 900 m³. Seinärakenne poikkeaa aikaisemmasta tehdasrakennustavasta melkoisesti. Ulkoseinä muurataan tiilistä. Sisäseinä sen sijaan rakennetaan 9 cm:n pak-

tehtaan rakennusosasto. Töitä on tehty keskimäärin 20 miehen voimalla. Työmaan vastaavana mestarina toimii rakennusmestari Jouko Lehtinen. Perustuksen kaivuu aloitettiin joulukuun 10 päivänä. Työt ovat sujuneet täysin suunnitelmien mukaisesti ja laskelmien mukaan uusi osasto tulee käyntiin jo ensi syksynä. Konetoimittajista huolehtii A. Ahlström Osakeyhtiön Karhulan konepaja, säiliöt toi-

Kuusankosken tehtaiden tutkimus-
päällikkö, fil.tohtori Pauli Paasonen
kuvattuna väittäjäistilaisuudessa

Tuoreen koivun uuteaineet tohtoriväitöksen aiheena

Helsingin yliopiston luentosalissa oli toukokuun 4 p:nä väitöstilaisuus, jossa fil.lisensiaatti Pauli Paasonen päälaboratoriosta esitti väitöskirjansa 'On the non-volatile ethyl ether extractives of birch wood and the changes in composition effected by aging and sulphate pulping'. Vastaväittäjänä oli dosentti Ossi Renkonen ja kustoksena professori Terje Enkvist. Seuraavassa fil. tohtori Pauli Paasonen selostaa väitöskirjatyötään.

Väitöskirjatyössä on tutkittu tuoreesta koivusta orgaanisiin liuottimiin, lähinnä eetteriin, liukenevia yhdisteitä eli ns. uuteaineita. Nämä aineet sijaitsevat koivun solukoissa ja niillä on ratkaiseva merkitys puun elintoinnolle. Ne toimivat mm. koivun vararavintoaineina, suoja-aineina ja osa niistä säätelee puun kasvutoimintoja. Käytettäessä koivua selluloosa-teollisuuden raaka-aineena mainitut aineet voivat kuitenkin olla haitaksi. Ne saattavat huonontaa selluloosan laatua, aiheuttaa vaikeuksia paperinvalmistuksessa ja keitetessä sulfaattia männystä rinnan koivun kanssa, huonontaa mäntykeitosta saatavan ns. mäntyöljyn laatua.

Aikaisemmat tiedot koivun uuteaineista ovat olleet hyvin vähäisiä

ja ristiriitaisia. Näiden aineiden kemiallisia rakenteita ei ole monista yrityksistä huolimatta saatu selville, vaan luonto on pystynyt tässä kohden tarkasti vartioimaan salaisuusiaan. Tämä johtuu lähinnä siitä, että kysymyksessä on useiden monimutkaisten ja suurimolekyylisten aineiden seos, jonka eristäminen ensin koivusta ja tämän jälkeen jakaminen yksityisiin aineisiin sekä edelleen näiden tutkiminen on äärimmäisen vaikeaa. Tutkimuksia vaikeuttaa myös se, että muutamia aineita esiintyy erittäin pieniä määriä. Lisäksi kaikki nämä uuteaineet muuttuvat helposti toisen tyyppisiksi yhdisteiksi.

Parantamalla analyysimenetelmiä sekä käyttämällä hyväksi kaikkein uusimpia tieteellisiä tutkimuslaitteita ja -menetelmiä on väitöskirjatyössä onnistuttu selvittää koivun sisältämien uuteaineiden laatua ja kemiallisia rakenteita. On selvää, että tulosten esittäminen lyhyesti ammattikieltä käyttämättä on vaikeaa. Kuitenkin yritän esitellä tässä eräitä mielenkiintoisimpia kohtia, joita tutkimuksissa on saatu.

Tuore koivu sisältää eetteriin liukenevia öljymäisiä uuteaineita 2—4 % puun painosta. Koivun latvaosa sisältää enemmän näitä aineita kuin saman puun tyviosa ja hieskoivu (*Betula pubescens*) on uuteainerikkaampi kuin rauduskoivu (*B. verrucosa*).

Tutkittaessa uuteaineiden rakennetta voitiin todeta, että ne sisältävät 2—6 % vapaita rasvahappoja, joita löydettiin 20 eri lajia. Tämä osoittaa miten runsas 'raaka-ainevalikoima' koivusoluilla on käytettävissään niiden muodostaessa öljyä, rasvoja ja muita yhdisteitä. Vapaista

hapoista suurin osa on 'arvokkaita' tyydyttämättömiä rasvahappoja. Vapaisten happojen eristämisen jälkeen jaettiin jäljelle jäänyt uuteaineiden pääosa yhteentoista eri jakeeseen. Näistä jakeista tarkastellaan tässä yhteydessä vain kolmea tärkeintä.

Ensimmäinen näistä kolmesta jakeesta sisältää öljymäisen, hiilestä ja vedystä koostuneen 'ketjumaisen' yhdisteen, jota kutsutaan skvaleeniksi. Tämän aineen löytäminen koivusta on sikäli mielenkiintoinen, että se on eräs tärkeä välituote useiden suurimolekyylisten yhdisteiden mm. ihmisessäkin esiintyvän kolesterolin muodostuksessa.

Toinen tarkasteltavista jakeista sisälsi useita erilaisia steroleja ja sterolimaisia aineita eli ns. terpeenialkoholeja, jotka ovat sitoutuneet rasvahappojen kanssa. Tästä jakeesta löydettiin mm. eräs öljymäinen tyydyttämätön yhdiste, joka on muodostunut samoista rakenneyksiköistä kuin skvaleenikin ollen kuitenkin suurimolekyyllisempi kuin tämä ja sisältäen hiilen ja vedyn lisäksi yhden happiatomin. Tämä yhdiste on todennäköisesti myös välituote, josta koivusolut käyteaineiden eli entsyymien avulla rakentelevat muita tarvitsemaan yhdisteitä. Edelleen tästä jakeesta löytyi kaksi kiinteää erittäin 'mutkikkaasti' rakennettua steroleja lähellä olevaa rengasrakenteista yhdistettä. Näiden yhdisteiden jälkeen tullaan varsinaisiin steroleihin, joita löydettiin kahta lajia. Näiden sterolien suhde toisiinsa näyttää aivan samalta kuin aikaisemmin mainitun kolesterolin syntyessä sen 'alkeellisemmasta' sterolityypistä. Useimmat jakeessa esiintyvistä yhdisteistä ovat

kiinteitä, vain ensiksi esitetty aine on öljymäinen. Kuitenkin luonto on järjestänyt niin, että kiinteät yhdisteet ovat sitoutuneet tyydyttämättömien öljymäisten rasvahappojen kanssa ja toisaalta öljymäinen yhdiste kiinteiden tyydytettyjen rasvahappojen kanssa. Lopputulos kaikissa tapauksissa on öljymäinen yhdiste, mikä merkitsee sitä, että mainitut aineet voivat öljymuodossa liikkua suhteellisen hyvin puussa.

Kolmannen, tässä yhteydessä esitettävän jakeen muodostavat varsinaiset rasvat, joissa glyseriinimolekyylisiin on sitoutunut kolme rasvahappomolekyylä tuloksen ollessa ns. triglyseridejä eli kaikkien öljyjen ja rasvojen perusyksiköitä. Rasvojen ominaisuudet riippuvat siitä minkälaisia rasvahappoja solu glyseriiniin sitoo. Jos rasvahappomolekyylit ovat tyydytettyjä, tuloksena ovat jähmeät ja kiinteät rasvat, jos taas hapot ovat tyydyttämättömiä syntyy öljymäisiä tuotteita. Koivussa glyseriidit sisältävät pääasiassa kahta happoa, nimittäin tyydyttämättömää linolihappoa (pellavaöljyhappoa) sekä tyydytettyä 'huonompilaatuista' kiinteää lignoseeriinihappoa. Tyydyttämättömän hapon määrä on kuitenkin tarpeeksi suuri antamaan koivun sisältämille rasvoille öljymäisen luonteen.

Tutkimuksissa on esitettyjen yhdisteiden lisäksi löydetty vielä eräitä muita aineita sekä selvitelty reaktioita, joita tapahtuu koivun uuteaineissa varastoinnin ja sulfaattikeiton aikana.

Kuten edellä esitetystä on ehkä selvinyt, voidaan koivuakin pitää 'lihansyöjänä', joka muodostaa ja varastoi rasvoja ja rasvamaisia yhdisteitä. Nämä aineet, niiden syntyminen ja reaktiot ovat erittäin intensiivisen tutkimustyön kohteena koko maailmassa ja siitä syystä on suoritettu työ herättänyt mielenkiintoa paitsi selluloosateollisuuden myös muiden luonnontuotteiden vieläpä ihmisorganisminkin piirissä työskentelevien tutkijoiden keskuudessa.

Vieraita lännestä ja idästä

Toukokuussa vieraili maassamme Suomen Paperitehtaitten Yhdistyksen kutsumana USA:sta eräiden huomattavien sanomalehtien tuotannonjohtajia, jotka käyttävät suurlevikkisissä lehdissään myös suomalaista paperia. Nämä paperintuntijat antoivat suomalaisesta sanomalehtipaperista erittäin hyvän arvostelun. He pitivät sitä laadultaan korkeatasoisena ja sen painettavuusominaisuuksia erinomaisina. Suomen ja USA:n välisellä sanomalehtipaperin kaupalla onkin pitkäaikaiset perinteet, jotka monien ostajien kohdalla ovat jatkuneet vuosikymmeniä. Maamme sanomalehtipaperin valmistajien edustajana USA:ssa toimiva Madden-yhtymä on hoitanut tätä tehtävää jo neljäkymmentä vuotta. — Vieraat kävivät myös yhtiömme vieraina Kuusan-

koskella. Kuvassa vieraat isäntineen Koskelan edustalla.

Alinmassa kuvassa nähdään neuvostoliittolainen jätevesikysymysten asiantuntijavaltuuskunta, joka vieraili maassamme Venäjän neuvostotasavallan maanparannus- ja vedenhankintaministeriön varaministerin N. G. Ovsjannikovin johdolla. Valtuuskunnan oli kutsunut maahamme Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitto. Valtuuskunta osallistui Helsingissä suureen vesiensuojelukollokvioon ja tutustui puunjalostustehtaiden jätevesiongelmiiin. Kuusankosken vierailun yhteydessä, josta kuvamme, heille esitelmöivät jätevesikysymyksistä dipl.insinöörit Gustav Rosenqvist ja Erkki Laasonen. Vieraat olivat erittäin kiinnostuneita niistä tuloksista, joita tehdasvesien sulkemisjärjestelmällä on saatu aikaan.

Varametsäpäällikkö Harry Willmanin mökki sijaitsee Suomenlahden kallioisella saarella

Lomasuuntana Suomi vai Mallorca

Ensimmäisten kevään merkkien ilmaantuessa alkavat kesälomasuunnitelmat pyöriä ajatuksissamme. Mahdollisesti talven mittaan on rahaa säästetty lomaa silmälläpitäen, mutta kevään edistyessä ja loma-aikojen tultua määrättyiksi alkavat suunnitelmat saada kiinteimpiä muotoja ja uutta vauhtia.

Loma-aika alkaa virallisesti toukuun alusta ja päättyy syyskuun viimeisenä päivänä. Joku on saattanut pitää lyhyehkön talviloman, mutta suurin osa lomasta on säästetty kesäajaksi, sillä perin harvinaisia poikkeuksia lukuun ottamatta jokainen haluaa nauttia lomapäivistä niiden muutamien lämpimien ja kauniiden kesäkuukausien aikana, jotka Suomen ilmasto tarjoaa.

Loman pituus samoin kuin ajan-

kohta määräävät osaltaan lomanviettomahdollisuudet, mutta nykyisin on kuitenkin niin paljon erilaisia vaihtoehtoja, että luulisi jokaisen löytävän mieleisensä kukkaronsa ja harrastustensa mukaan. Kesämökin omistajien lomasuunnitelmat ratkeavat ilman suurempia probleemoita. Ja mikä onkaan ihanampaa kuin vetäytyä Suomen vesistöjen varsille tai meren tuntumassa sijaitseville mökeille ja huviloille kauaksi asutuskeskuksista ja tehtaiden liepeiltä nauttimaan luonnon kauneudesta ja rauhasta. Useat käyttävät loma-aikansa myös opiskeluun, johon monet kesäkurssit, kesäyliopistot, opintoleirit ja muut opiskelumahdollisuudet antavat tilaisuuden. Mutta paljon on myös niitä, joiden 'levoton veri' ei kestä paikallaan pysymistä, vaan ajaa heidät

matkalle, lähelle tai kauas, pääasia että ollaan liikkeellä. Heille tosiaan on maailma täynnä mahdollisuuksia. Jo matkatoimistotkin tarjoavat matkoja kotimaassa ja ulkomailla aina maailman ääriin saakka. Vieraista maista lähdetään etsimään uusia ja erilaisia, totutuista tavoista poikkeavia elämyksiä, toisenlaisia maisemia, toisenlaatuisia ihmisiä.

Monelle kuitenkin matkailu kotimaassa suo tarpeeksi tyydytystä ja avaa uusia näkemyksiä mielenkiintoisesta ja kauniista maastamme. Onhan meillä monenlaatuista maisemaakin omasta takaa. On Hämeen vehreitä näkymiä, Savon mäkistä maastoa, rannikon saaristojen ainutlaatuista kauneutta, Kuusamon erämaitten ja koskien jylhyyttä, Pohjanmaan loputtomalta näyttäviä lakeuksia ja Lappi tuntureineen ja kirkasvetisine jokineen sekä järvineen. On vesistöjä, saaria, niemiä, viehättäviä pikkukaupunkeja ja viljelmien keskellä kestäistä arkipäivää viettäviä somia kirkonkyliä. Kotimaamme tarjoaa vaihtelevuutta myös kansamme elintavoissa ja jopa luonteen piirteissäkin on havaittavissa mielenkiintoisia eroavuuksia. Mutta ennen kaikkea Suomen luonto on lomanviettäjän kannalta ihanteellinen. Meillä on tilaa, rauhaa ja kauneutta yllin kyllin. Lomakylät ja hotellit tarjoavat palveluksiaan. Sisävesiliikenteen laivareitit tuovat matkailijan ulottuville lumoavat vesistömaisemamme. Tyypillisenä retkeilymaana Suomella on erityisesti retkeilijöille, telttailijoille ja vaeltajille varattuna riamastuttavia lomaelämyksiä. Kuusamo sekä Lappi ovat siinä suhteessa lomailijan paratiiseja, kuuluja kotimaassa ja laajalti ulkomaillakin tunnettuja. Monelle onkin muodostunut vuoden huippukohdaksi hetki, jolloin reppu on istutettu selkään ja vaellus Lapin porteilta kaukana siintäviä tuntureita kohti alkanut. Heitä on odottamassa erämaan rauha, luonnon koskemattomuus ja Lapin lumous.

Lomanviettomahdollisuuksista ei siis ole puutetta. Mieluimmin voitaisiin puhua valinnan vaikeudesta. Miten yhtiöläiset Kuusankoskella ovat lomanviettonsa valinneet, ovatko ottaneet lomasuunnaksi Suomen vai etelän, siitä lähdimme ottamaan selkoa.

Meren kasvojen edessä

Varametsäpäällikkö Harry Willmanin lomasuuntana on pieni kalliainen saari Suomenlahdella. Siellä hänellä on mökki ja oma maailmansa: meriluonto, johon hänellä on ollut kosketus jo lapsuudesta saakka. Saarellaan hän on omassa valtakunnassaan ja voi tehdä mitä päähän pätkähtää, kasvattaa vaikkapa kesäpartaa! Vapaus tehdä mitä haluaa onkin lomanvieron viehättävimpiä puolia.

Metsänhoitaja Willmanin mielestä on todennäköistä, etteivät kaikki ihmiset osaa käyttää loma-aikaansa oikealla tavalla, muutenhan tuskin olisi syntynyt käsitettä vapaa-ajan ongelma. Hän on sitä mieltä, että vapaa-aika on ongelma vain niille, joilla ei ole varaa järjestää edes lapsilleen kesänviettomahdollisuutta maaseudulla tai eivät esim. sairauden vuoksi jaksata hakeutua pois arkiympäristöstään. Missään tapauksessa vapaa-ajan vietto-ongelma ei ole ainakaan rahakysymys, sillä luonnostahan voi nauttia täysin ilmaiseksi elämän ihmeitä katselemalla, kuuntelemalla ja tuntemalla. Luullaan että luontoon voi mennä vain pitämään hauskaa tai että luontoa on verotettava kukkien, marjojen, sienien, riistan tai muiden antimien muodossa. Mutta luontoon voi mennä vain kuuntelemaan hiljaisuutta tai lintujen laulua tai vain toivossa kokea yllättäviä tapaamisia metsän väen kanssa. Oikeastaan lomanvietto-ongelma onkin vain se, että tehdään selväksi, mitä todella halutaan saada lomasta irti. Sen jälkeen ponnistellaan toiveen toteuttamiseksi ja kun

odotettu ja suunniteltu loma on edessä, sillä on kaikki onnistumisen mahdollisuudet.

Metsänhoitaja Willman on suuri luonnon ihailija ja niin ollen luonnossa vietetyn vapaa-ajan ja loman kannalla. Nykyajan ihmiselle tuskin riittää kosketus luontoon vain kauuselämyksinä. Hänen tulisi etsiä kosketusta myös henkisenä voimallähteenä. Aikamme työtahti sopii huonosti harmonisen ihmisen elämänyhtymiin. Jo kouluikäisestä lähtien ihmiset yritetään vetää pois luonnosta, vaikka heidän sisimmässään on olemassa kaipaus luontoon, sen rauhaan ja hiljaisuuteen, tunnelmiin ja tasapainoisuuteen. Ihmiset ovat myös aina taistelleet luontoa vastaan usein turmellen ja haavoittaen sitä. Luonto korjaa kyllä kaiken jälleen tasapainoiseksi, mutta se saattaa kestää kokonaisia ajanjaksoja. Ihminen on oikeutettu nauttimaan luonnon antimista ainoastaan silloin, kun hän tunnustaa velvollisuutensa luontoa kohtaan. Kohonnut elintaso ja teknilliset mahdollisuudet suovat nykyisin tilaisuuden yhä useimpien ihmisten ja luonnon kanssakäymiseen. Mutta onko kohonnut elintaso lisännyt ihmisten ymmärtämystä luontoa kohtaan. Tuskinpa. Autot, mopot ja radiot, säilykepurkit ja muut leirintäjätteet, nuotiokulovalkeat, rauhoitetujen kasvien hävittäminen, haavoitetut eläimet, ryöstökalastuksen tyhjentämät kalavedet, jätevesien pilaaumat joet ja järvet, teollisuuden ja liikenteen pilaama ilma — kaiken tämän on korkea elintaso tuonut luontoon. Ihmisen olisi aika etsiä arvonsa mukaista elintasoa. Eräs tie tähän on tutustua luontoon, sen ihmeisiin ja kehitykseen ja ottaa oppia luonnon suurista suuntaviivoista.

Välimeren sineä ja härkätästeluita

Paperikoneenhoitaja Uolevi Artokari Voikkaan paperitehtaalta on löytänyt mieleisensä lomanviettopaikan, joka tarjoaa tarpeeksi jyr-

kän vastakohtaan hänen työympäristölleen ja tšekäläiselle elämänmenolleen. Nämä toiveet ovat täyttyneet hänelle Mallorcalla. Sinne hän lähtee jälleen ystäviensä seurassa syyskesälä jo neljännen kerran. Kuukauden pituisesta lomastaan hän viettää Mallorcalla kolme viikkoa ja lopun ajan kotona 'toipuakseen' ja virittääkseen itsensä jälleen kotimaan aaltopituudelle.

Artokarin mielestä valmiiksi järjestetty matka suo täysin huolettoman ja rentouttavan loman. Mallorcalle saavuttuaan hän vuokraa auton, jolla kiertele ympäri saarta. Hän käy härkätästeluiissa, tutustuu saaren elämään ja kalastelee espanjalaisten kanssa, joiden verkoista ja nuotista saattaa löytyä mustekaloja ja muita outoja Välimeren eläviä. Hän nauttii hyvästä ruuasta ja juomista, ui ja sukkeltelee Välimeressä, jossa vedenlämpö syksylläkin on kolmisenkymmentä astetta. Sää on siellä taatusti lomailijan mieleinen: aurinkoa ja lämmintä. Kesäkuukausina sinne ei ole menemistä liian kuumuuden vuoksi, siksi hänkin lähtee ta-

Uolevi Artokarin mielessä välkkyvät Mallorcan riemut

vallisesti vasta syksyllä ja — sitä paitsi — kesällähän voi olla Suomesakin!

Kotimaa on hyvä lomamaa

Nti Raili Turkki la työskentelee Voikkaan rakennusosaston konttorissa jo 16:tta vuotta. Hän on reipas retkeilijätyttö, pitää ulkoilusta ja liikunnasta ja hänen lomana kuluvatkin enimmäkseen luonnon parissa. Hän on usean vuoden aikana pitänyt lomansa kahdessa jaksossa, talvella viikon ja loput kesällä. Hänen mielestään tällainen ratkaisu on erinomainen, suohan se mahdollisuuden pari kertaa vuodessa päästä pois totutusta ympäristöstä ja arkisen työn piiristä. Talvilomansa nti Turk-

kila viettää Lapin tuntureilla hiihdellen ja onpa hän ollut siellä kesälläkin pari kertaa eräretkellä. Kesälomillaan hän on tutustunut kotimaan tunnettuihin lomakohteisiin, on tullut käytyä Kolit, Vuokatit ja Punkaharjut. Kuulut vesireittimme hän on kiertänyt ja viettänyt lomia Haapasaassa ja Kaunissaassa. Jokseenkin tarkkaan hän on kotimaan katsellut, joskin pohjoismaissa ja jopa Kanariansaarillakin on tullut käytyä. Suomi on hänen mielestään hyvä lomamaa, kunhan vain riittäisi aurinkoa ja lämmintä säätä.

Antero Pokki ei vastusta Lapin veto-voimaa, vaan lähtee aina uudelleen erämaan tuntureiden ja koskien äärelle

Tänä kesänä heinäkuussa Raili Turkki lähtee Pohjanlahden rannalle Lomaliiton Länsinrannan lomakylään paistattamaan päivää meren hengessä. Hän matkustaa sinne ystäviensä seurassa ja aikoo nauttia lomastaan uiden, retkeillen ja lentopalloa pelaten. Ajatustakaan hän ei aio uhrata Voikkaalle, vaan omistautuu täysin loman suomille riemuille

Raili Turkkilankin lomasuuntana on Suomi

Hilka Söderlund kulkee Eurooppaa ristiin rastiin ja yhdistää lomallaan hyödyn ja virkistykseen

ja tuntemattoman lomapaikan ja sen ympäristön antamille mahdollisuuksille saada lomasta irti suurin ilo ja virkistys. Meno- ja paluumatkalla on tarkoitus katsella myös Pohjanmaan maisemia, jotka eivät aikaisemmin ole Raili Turkkilan lomamatkoihin sisältyneet.

Leirinuotiolla tunturin kupeessa

Lapin koskematon luonto ja erämaat vetävät vastustamattomasti puoleensa 'tunturisutta', mallipiuuseppä Antero Pokkia. Nähtävästi hän on joutunut Lapin lumoihin, sillä hän on jo kolmena peräkkäisenä vuonna viettänyt lomansa siellä sekä talvella että kesällä. Tuskin hän tänäkään kesänä malttaa olla lähtemättä pohjoista kohti, vaikka loma alkaakin jo juhannuksena, jolloin Lapissa saattaa vielä paikoin olla lunta. Hänen aikomuksenaan on joka tapauksessa pakata autoonsa leiri- ja retkeilyvälineet ja -varusteet ja viettää lomansa luonnon helmassa retkeillen ja kalastellen.

Antero Pokki on hankkinut itselleen hyvät erämaassa vaeltavalle välttämättömät varusteet. Telta hänellä on aina mukana, mutta hän on viettänyt öitä myös rajavartioston majoissa, eräkämpissä ja jopa rakovalkeallakin. Eräkämpät tarjoavat vaeltajalle suojan, mutta niitä on hä-

nen mielestään nykyisin liian vähän, koska retkeilijöiden määrä Lapissa on jatkuvasti kasvanut. Pokki on kokenut Lapin talviset ja kesäiset tunnelmat. Hän tuntee Lapin kesyttömän, säälimättömän luonnon, joka koettelee miehen kestävyyttä ja kuntoa pitkillä vaelluksilla, oikullisissa sääolosuhteissa ja harhauttavan samanlaisena toistuvassa tunturimaastossa. Mutta Lappi on antanut myös parhaintaan: reiluja tovereita, unohuttumattomia hetkiä leiritulilla, siintävien tunturijonojen läistä kauneutta ja rauhaa, jollaista ei löydy mistään muualta. Erämaassa tapaa vain reh-

vaivan palkka on valloittamisen arvoinen.

Vieraita kieliä ja virkistystä

Teknillisen osaston sihteeri Hilkka Söderlund on viettänyt lomansa paria viime vuotta lukuunottamatta kesäyliopistoissa ja kielikursseille ympäri Eurooppaa. Vieraat kielet liittyvät läheisesti hänen työhönsä ja lisäksi niistä on muodostunut hänen harrastuksensa, joten on varsin ymmärrettävää, että hän on loma-aikansa viettänyt melkein yksinomaan ulkomailla. Tavallisesti kursseihin on sisältynyt mielenkiintoisia tutustumismatkoja ja käynnejä kiinnostavissa paikoissa, joten opiskelun ohella on ollut tarjolla monenlaista virkistystäkin. Kuitenkaan hänen mielestään ei mikään vedä vertoja Suomen maiseman kesäiselle kauneudelle ja sen tähden hän lähtee lomalle tavallisesti vasta syyspuolella kesää ja jatkaa sitä etelän lämmössä. Tältä vuodelta hänen lomasuunnitelmansa ovat vasta suunnittelusteella, mutta mikäli vanhat merkit paikkansa pitävät, hän viettää kesäiset viikonloput kotimaassa kauniin järven rannalla ja vasta syys—lokakuussa suunnata matkansa — johonkin kohti etelää.

Kesämökki on paras paikka

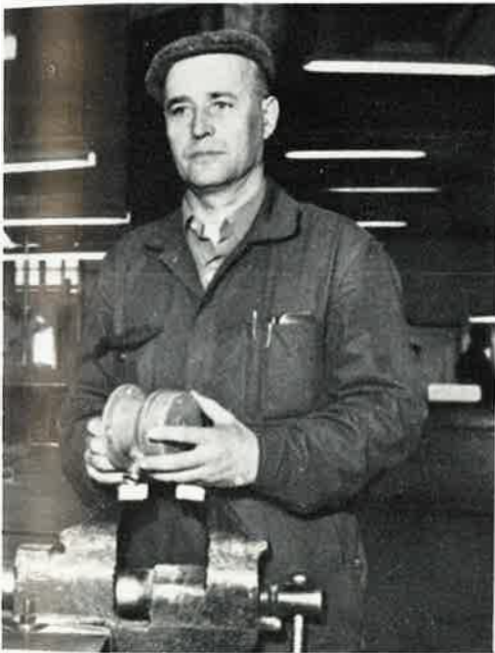
Parin kilometrin pituisen ja puolentoista levyisen Rajajärven rannalla Jaalassa on sähköasentaja Osmo Laitisen kesämökki. Hän osti rantapalstan kymmenen vuotta sitten ja rakensi sinne ensin väliaikaisen rakennuksen. Nykyinen asuintilat, saunan ja kuistin käsittävä mökki on ollut käytössä kolmisen vuotta. Ja kymmenen vuotta on Laitisen perhe myös viettänyt lomansa kesämökillään. Ennen kuin Laitiset päätyivät lomasuunnitelmiaan kesämökin hankintaan, he matkustelivat lomallaan, mutta nyt on tultu vakuuttuneiksi siitä, että omalla kesämökillä vietetty loma on vertaansa vailla. Lai-

tisen perheeseen kuuluvat lisäksi vaimo ja poika, joka on myös yhtiön palveluksessa Kymin sähköasemalla kuten isänsäkin.

Laitisen kotiportilta on Rajajärven rannalle 38 km, joka on omalla autollaan liikkuvalla sopivan pituinen välimatka. Kesäloman lisäksi Laitiset viettävät siellä myös viikonloput ja kun mökki on hirsistä tehty, voi siellä käydä talvellakin. Osmo Laitisen mielestä kesämökki tarjoaa sopivasti pikkuhommia ajankuluksi. Kalastukseen on niin ikään mahdollisuus. Vaikka Rajajärvessä onkin vähänlaisesti kaloja, saa sieltä kuitenkin aina sen verran, että kalamaussa pysytään. Kesämökillä lomaansa viettävällä on myös erinomainen tilaisuus seurata elämää luonnossa. Etenkin kevät aikaan voi tehdä mielenkiintoisia havaintoja. Lisäksi harrastetaan liikuntaa, sulka-palloa, tikanheittoa, saunotaan ja uidaan. Laitinen on innokas uimari ja harrastaa sitä myös talvisin. Hyvät marjamaat tarjoavat syyskesällä tilaisuuden koota marjoja talvisäilöön. Luonnon keskellä viihtyvä, rauhallista ja leppoisaa lomaa kaipaava voi viettää parhaimman lomansa kesämökillä, jossa saa elää ja olla pitkin tai poikin kelloista ja aikatauluista piittaamaatta. Siellä herätään aurin gon noustessa lintujen lauluun, lähdetään aamutuimaan verkkoja kokemaan tai katiskoille ja päivän pikkuskaroiden ja kesäisten huvitusten jälkeen katsellaan, kuinka aurinko laskee Rajajärven taakse aamulla jälleen noustakseen.

Lehtemme ilmestyessä Laitisen perhe on parhaillaan viettämässä lomaansa kesämökillään, joten sopii tässä lähettää Rajajärven rannalle parhaimmat juhannusterveiset.

Ainakin kesäkuun sää on ollut todellista Suomen suvea, joten siinä suhteessa ovat lomalaisten toiveet toteutuneet. Lehtemme toimitus toivottaakin kaikille yhtiöläisille mitä parhainta kesälomaa.

Omalla rantamökillä vietetty loma on paras, tuumii Osmo Laitinen

tiä väkeä ja siellä viihtyvät vain ne, joilla on herkkä mieli vastaanottamaan luonnon mykistävää sanomaa. Siellä on vapautta ja suurpiirteisyyttä, ei kysytä sukua ei syntyä. Siellä on vain luonto ja ihminen. Kaikki turha katoaa ja jäljelle jää vain oleellinen. Lapin erämaassa voi koota itsensä, saavuttaa mielentasapainon ja tyynen rauhan. Siinä suositus jokaiselle arkisen kiireen keskellä elävälle. Joka tapauksessa eräretkien

Omenapuun juuresta kasvavat ns. villiversot on poistettava

Keväällä lumen sulamisen jälkeen alkaa kotipuutarhassa kova kiire ja aherrus auringon herätellessä puutarhaa talviunestaan. Pienet sipulikasvit: lumikellot, sinililjat ja krokukset kurkistelevat mullan alta kukkimisaikeissa ja muutkin kasvit ovat innokkaassa kasvun alussa. Kasvien mukana herää tavallisesti myös kotipuutarhuri tuumimaan puutarhasioita.

Omakotitalon puutarhaan kuuluvat ikään kuin luonnostaan hedelmä-

Puutarhaopettaja Eeva-Kaisa Airaksinen:

Kotipuutarhan kevättä

Mullan joukkoon voidaan sekoittaa kasvuturvetta, joka on niin kevyttä, että sen siirto käy kottikärryilläkin mukavasti

Puutarhan ensimmäiset kukat, krokukset, ovat puhjenneet kukkaan Arimpien perennakasvien suojana olleet havut poistetaan kukkoryhmästä

puut. Niiden merkitys ei rajoitu ai-noastaan niistä saatavaan satoon, vaan ne ovat arvokkaita myös koristepuina. Ankara pakkastalvi on jälleen koetellut puutarhakasveja ja lyönyt leimansa hedelmäpuihinkin. Yleisin viime talven pakkastuhoista lienee puiden latvuksien osittainen paleltuminen ja kukkasilmujen vioittuminen. Paleltumisviat huomataan siitä, että oksat ovat tummuneet kokonaan tai tulleet ruskean laikkuiseksi. Paleltuneet oksat leikataan pois, mutta leikkaustyötä ei saa tehdä liian aikaisin, varsinkaan epävarmoissa tapauksissa. Vasta sitten, kun nähdään puun eri osien elinkelpoisuus, voidaan paleltuneet oksat leikata terveestä osasta saakka. Talven aikana sattuneet muutkin kuin pak-

kasen aiheuttamat vioitukset kaipaavat korjaamista. Lumen painosta repeytyneet oksat poistetaan ja leikkauksinta tasoitetaan veitsellä sileäksi.

Myyrit ovat vierailleet talven aikana useissa puutarhoissa ja vioittaneet pensasaitoja sekä nakertaneet hedelmäpuiden runkoja. Myyrien lumen alla puille aiheuttamat suuremmat kuorivioitukset voidaan yrittää parantaa alkukesästä käyttämällä ns. sillastusta, joka suoritetaan keväällä kuoren irtoamisen aikaan. Tämäkään

ta. Hedelmätarhan kevään töihin kuuluvat omenapuiden tavalliset leikkaukset ja ruiskutukset.

Keväällä ovat puutarhassa suoritettavat istutustyöt ajankohtaisia. Useimpia kasveja voidaan istuttaa kuitenkin sekä keväällä että syksyllä. Tärkeintä on, että puuvartisten kasvit, kuten koristepuut ja -pensaat ovat istutettaessa lepotilassa. Perennakasvien istutusajat keväällä ovat hieman toiset kuin puiden ja pensaiden, sillä ne istutetaan vasta kasvu-

toimenpide ei aina pelasta puuta, vaan se saattaa menehtyä hyvistä parantamisyriksistä huolimatta. Pienempiin myyrien aiheuttamiin vioituksiin samoin kuin yleensä kaikkiin puiden leikkaus- ja haavapintoihin on hyvä käyttää jalostusvahaa tai Kankerdood-nimistä haavansuoja-voidetta.

kauden päästyä hiukan alkuun. Yleisenä sääntönä voidaan pitää, että syksyllä kukkivat perennat (= monivuotiset kukat) istutetaan keväällä ja keväällä kukkivat syksyllä. Näin niiden kukinta ei pääse häiriintymään.

Kasvien valinnassa ja sijoittelussa lähdetään niiden luontaisista kasvuvaatimuksista, jotka voivat olla erilaisia esimerkiksi valoisuuteen, maa-lajiin ym. nähden. Yleensä kukkivat pensaat ovat parhaimmillaan aurinkoisella paikalla; alppiruusut ja muut ikivihannat pensaat viihtyvät kuitenkin parhaiten puolivarjossa. Mitä arempia kasvit ovat sitä parempi kasvupaikka niille on järjetettävä. Istutettavien puiden ja pensaiden kasvuun lähtöön vaikuttaa oleellisesti myös istutustapa. Siinä on paras nou-

Kotipuutarhassa käy maan kevätmuokkaus hyvin puutarhatalikon avulla (vas.) ja sen jälkeen maan pinta tasoitetaan haravalla

Jaloruuksujen leikkaamiseen (ylinnä) soveltuvat parhaiten oksasakset

Kevät on myös kiireistä puiden ja pensaiden istutusaikaa

Orapihlaja-aidan juurelta harataan rikkaruohot pois (alla vas.)

dattaa tarkoin taimitarhojen antamia istutus- ja käsittelyohjeita. Hyvillä ja terveillä taimilla sekä oikealla istutustavalla varmistetaan puiden ja pensaiden kasvuunlähtö ja

oikealla paikan valinnalla niiden jatkuva menestyminen.

Jaloruusut pääsevät parhaiten oikeuksiinsa omana ryhmänä, mikä helppottaa myös niiden hoitoa. Ne vaativat voimakkaan, syvämultaisen maan ja aurinkoisen kasvupaikan. Varsinainen istutus tehdään 30—40 cm:n taimietäisyyksin ja niin syvään, että jalostuskohta jää 8—10 cm mul-tapinnan alapuolelle. Istutuksen yhteydessä leikataan ruusuista kaikki kuivat ja heikot oksat kokonaan pois, vahvoihin oksiin jätetään 3—4 silmuja. Valitettavasti monet jaloruusut ovat verraten arkoja ja niinpä ankara pakkastalvi on harventanut monen kotipuutarhurin jaloruusu-ryhmää.

Tässä on luonnollisesti tullut esiin vain pieni osa keväiseen kotipuutarhaan liittyvistä töistä. Koska hyötypuutarhan osuus on viime vuosina huomattavasti pienentynyt, ei kotipuutarhurinkaan tarvitse enää olla niin paljoa kitkemässä vihannesmaitaan, vaan häneltä liikenee myös aikaa istahtaa entistä useammin puutarhakeinuun ihailemaan pihapuutarhan kukkia ja koristepensaita.

Kevätsiivous kotipihalla. Leikatut omenapuun oksat viedään pois puutarhasta.

Kuusankosken ruotsalaisen partiolippukunnan johtaja Torsten Oljemark (oik.) ja varajohtaja Carl Forssell luovuttavat partioliiton kultaisen ansiomerkin johtaja Olov A. Hixénille

Kuusankosken ruotsalainen partiolippukunta

Kuusankoskelle perustettiin v. 1959 ruotsinkielinen partiolippukunta — Scoutkåren Stigfinnarna —, johon liittyivät lähes kaikki ruotsalaisen kansa- ja oppikoulun pojat. Lippukunnasta muodostettiin kolme vartiota ja kolkkapoikaryhmä. Lippukunta kuuluu maamme ruotsinkieliseen partioliittoon ja sen Itä-Uudenmaan piiriin, jonka muut lippukunnat toimivat Porvoossa sekä Loviisassa.

Koska kaikki pojat olivat vasta-alkajia, tarvittiin alussa paljon koulutustyötä. Johtajistakin oli puutetta, mutta kun poikien vanhempia ja partiotyöstä kiinnostuneita entisiä partiolaisia saatiin mukaan, päästiin kuitenkin hyvään alkuun.

Jo ensimmäisenä kesänä Verlassa pidetyllä leirillä pojat antoivat partiolupauksensa. Partioleirit ovatkin näyttelleet lippukunnan toiminnassa huomattavaa osaa. Paitsi Verlassa on lippukunnalla ollut leiri Suolajärven Oravaniemessä. Liiton ja piirin leireillä on oltu Porvoon saaristossa, Pernajassa ja Paraisilla sekä molem-

pien partioliittojen yhteisillä leireillä Jyväskylässä ja Nauvossa. Porkkallassa on käyty Kauniaisten lippukunnan vieraina ja ensi elokuussa osallistutaan Loviisan veljeslippukunnan leirille.

Partiolippukunnan vanhempain-neuvoston puheenjohtajana on toiminut koko ajan Kuusankosken tehtaiden johtaja Olov A. Hixén, joka henkilökohtaisella esimerkillään ja huolehtivaisuudellaan on vaikuttanut merkittäväällä tavalla lippukunnan toimintaan. Viime Yrjänänpäivänä Suomen Ruotsalainen Partioliitto myönsi hänelle tunnustukseksi lippukunnan hyväksi tekemästään työstä liiton kultaisen kunniamerkin.

Lippukunnan johtajana on koko ajan ollut toimistopäällikkö Torsten Oljemark ja varajohtajana usean vuoden ekonomi Carl Forssell. Ansiokkaalla tavalla osallistui lippukunnan perustamiseen varatuomari C. J. Ahlbom ja hyvänä tukena olivat toimintaa käynnistettäessä myös turvallisuustarkastaja Harry Varhomaa sekä merkonomi Matti Mäki.

Lomakodin kuulumisia

Yhtiön lomakoti Vuolenkoskella ei ole vuosien mittaan menettänyt suosiotaan. Lomakoti ostettiin 1949 ja otettiin seuraavana vuonna käyttöön. Vuosittain siellä lomailee 1 500—2 000 Kuusankosken tehtaiden palveluksessa olevaa ja heidän perheenjäsentään. Huippu saavutettiin v. 1961, jolloin siellä kävi 2 027 vierasta. Lomavuorokausia kertyy vuosittain 7 500—8 000. Lomakuukausina touko—elokuussa lomakodin käyttö on luonnollisesti vilkkainta ja lomalaisten lukumäärä nouseekin tänä aikana n. 1 000:een henkeen.

Eläkeläisten lomat aloittavat ja päättävät lomakauden. He viettävät siellä huhti—toukokuun ja syys—lokakuun vaihteessa ilmaisia kolmen vuorokauden mittaisia lomiaan. Vuosittain eläkeläislomailijoita on lomakodissa parisataa henkeä.

Lomakodin emäntänä on v:sta 1950 toiminut rva Tyyne Merve. Hänellä on apunaan keittäjä ja tarjoiluhenkilökuntaa tarpeen mukaan 1—5 apulaista.

Nyt on lomakodissa parhaillaan lomakausi menossa ja muutaman päivän kuluttua siellä lämpää juhannussauna.

Lomakodin päärakennus sijaitsee kauniin puiston keskellä, joka tässä on vielä varhaiskevään asussaan

Alhaalla rannassa on sauna, jossa lomalaiset kiilvan kylpevät

Oloneuvokset ovat kuvassa nti Sanni Peltolan ympärillä. Hän toimii eläkeläisryhmien johtajana.

Eläkeläisryhmän naisia lomakodin emännän, rva Tyyne Merven seurassa (takana kolmas vas:lta)

Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan mitalilla palkittu

Edellisessä Kymi-Yhtymässä mainittujen valtiovallan tunnustuksen saaneiden yhtiöläisten joukkoon liitämme tässä hieman myöhästyneenä kivisorvaaja Vilho Joutjärven, jolle Tasavallan presidentti myönsi viime itsenäisyyspäivänä Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan 2. luokan mitalin. Mitalin luovutustilaisuudessa 22. 2. Voikkaan klubilla isännöitsijä Magnus Wangel puhui Vilho Joutjärvelle palauttaen mieliin hänen 48 vuotta kestäneen monivaiheisen ja ansiokkaan toiminnan yhtiön palveluksessa. Vilho Joutjärvi tuli yhtiöön jo 13-vuotiaana. Kun Sampo-hiomakivitehdas v. 1931 perustettiin, hänestä tuli sampolainen, betonin, raudan ja hiekan käsittelijä, joiden parissa hän oli tottunut työskentelemään jo sitä ennen. Kymmenenä kesänä hän vastasi Nilsin hiekan toimittamisesta Sampo-kivien raaka-aineksi ja lähes kaksi viimeistä vuosikymmentä hän on toiminut kivisorvaajana. Hänen neljä poikaansa ovat myös yhtiöläisiä. Puhuja kiitti Joutjärveä pitkäaikaisesta ja menestyksellisestä toiminnasta yhtiön hyväksi ja korosti ammattitaidon ohella hänen esimerkillistä täsmällisyyttään ja luonteensa rehtyyttä. Tilaisuudessa olivat läsnä myös rva Joutjärvi ja dipl.ins. Åke Lindholm. Kuvassa (yllä) vas:ltä Vilho Joutjärvi puolisoineen, isännöitsijä Magnus Wangel ja dipl.ins. Åke Lindholm.

50-vuotisansiomerkki

Sorvaaja Väinö Vilén Voikkaan korjauspajalta tuli 31. 5. olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa. Voikkaan klubille oli 1. 6. järjestetty juhlatilaisuus, jossa Vilén sai vastaanottaa yhtiön 50-vuotisansiomerkin. Voikkaan

tehtaan isännöitsijä Magnus Wangel puhui ansiomerkin saajalle kiittäen häntä uskollisesta palveluksesta. Tilaisuudessa olivat läsnä myös rva Vilén, rva Wangel, korjauspajan päällikkö Sven Lönegren rouvineen sekä dipl.ins. Matti Sampolahti.

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

HARALD SAVOLAINEN

varastonhoitaja Voikkaan varastosta tulee 31. 7. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Loviisassa 30. 8. 1904 ja tuli yhtiön palvelukseen 1918 pääkonttoriin. Suoritettuaan kauppakoulun hän toimi varastokirjuri-pitäjänä päävarastossa v:stä 1925 lähtien. Voikkaan varastonhoitajaksi hänet nimitettiin 1952.

HUGO SALONEN

hollanterimies Voikkaan paperitehtaalta tulee 4. 9. olleeksi 45 vuotta yhtiön

palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 17. 8. 1902. Yhtiön palvelukseen Voikkaan sahalle hän tuli 1917 ja työskenteli sen jälkeen eri osastoilla siirtyen 1932 Voikkaan selluloosatehtaalle ja 1963 paperitehtaalle.

VILHO HUHTINIEMI

vesivoimalaitoksen apulaispäivystäjä Kymmin sähköosastolta tulee 4. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Luumäellä 12. 1. 1904. Ensimmäisen kerran hän tuli yhtiön palvelukseen 1923 Kuusaan sahalle työskennellen siellä lyhyehkön ajan. Kymmin talille hän tuli työhön 1926 ja siirtyi sieltä samana vuonna Kymmin höyryosastolle lämmittäjäksi. Pääkonttorin vahtimestariksi hän tuli 1933 ja toimi tässä tehtävässä vuoteen 1944, jolloin siirtyi

nykyiseen työhönsä Kuusaan vesivoimalaitokselle.

SYLVI OKSANEN

ylilajittelija Kymmin paperitehtaalta tulee 11. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 12. 8. 1908. Yhtiön palvelukseen puutarhaan hän tuli 1924 ja siirtyi 1926 Kymmin paperitehtaalle paperisaliin. Ylilajittelijaksi hänet nimitettiin 1927.

ARMAS TÖYRILUOMA

maalari talousosastolta tulee 28. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 23. 12. 1903 ja palvellut yhtiötä maalarina rakennus- ja talousosastolla. Hän on kuullut Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassan hallitukseen 17 vuoden ajan

Harald Savolainen

Hugo Salonen

Armas Töyriiluoma

ja kahdeksan vuotta Suomen Avustus-
kassojen valtuuskuntaan. Omassa am-
mattiyhdistyksessään hän on saavutta-
nut vapaajäsenoikeuden 1959.

LAURI NIEMELÄ

mallipajan etumies Kymin korjauspa-
jalta tulee 22. 8. olleeksi 40 vuotta
yhtiön palveluksessa.

HALLAN TEHTAAT

TOIVO RAUSSI

palovartija tulee 13. 7. olleeksi 40
vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on
syntynyt Vehkalahdella 23. 8. 1903.
Hän tuli yhtiön palvelukseen ensimmäi-
sen kerran 1922. V:sta 1934 lähtien
hän on ollut yhtäjaksoisesti erilaisissa
töissä eri osastoilla. Nykyiseen työhönsä
hän siirtyi tukkiosastolta 1965.

KIRJAPAINO

HILKKA RIEKKINEN

sitoja tuli 18. 5. olleeksi 45 vuotta yh-
tiön palveluksessa. Hän on syntynyt
8. 9. 1903 Valkealassa ja tuli 1921
yhtiön palvelukseen kirjapainon sitomo-
osastolle.

HELLIN TANSKANEN

sitoja tuli 21. 6. olleeksi 45 vuotta yh-
tiön palveluksessa. Hän on syntynyt
10. 11. 1904 Porissa ja tuli 1921 yh-
tiön palvelukseen kirjapainon sitomo-
osastolle.

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

EMIL TOLLMAN

silinterimies Voikkaan paperitehtaalta
täyttää 60 vuotta 4. 7. Hän on syntynyt
Valkealassa ja tuli ensimmäisen kerran
yhtiön palvelukseen Voikkaan paperi-
tehtaalle 1922. Hän on palvelut v:sta
1946 yhtämittaisesti nykyisellä työos-
astollaan ja toimii PK 15:n silinterimie-
henä. Vapaa-ajan harrastuksista on etu-
sijalla kalastus.

OLGA KÄÄPÄ

siivooja Kymin sähköosastolta täyttää
60 vuotta 18. 7. Hän on syntynyt Eli-
mäellä. Yhtiön palvelukseen nykyiseen
tehtävänsä siivoojaksi Keltin voimalai-
tokselle hän tuli 1942.

LAURI HYTTI

kirvesmies Kymin rakennusosastolta
täyttää 60 vuotta 23. 7.

PAULI STRÖM

vanhempi sähköasentaja Voikkaan säh-
köosastolta täyttää 60 vuotta 28. 7.
Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön
palvelukseen Voikkaan uitto-osastolle
hän tuli 1921 ja siirtyi samana vuonna
Voikkaan paperitehtaalle. Voikkaan
sähköosaston palvelukseen hän tuli
1925. Hän on arvostettu ammattimies,
joka monin tavoin on perehtynyt sähkö-
alan ammattikysymyksiin.

PAULI NURMINEN

liesien puhdistaja talousosastolta täyttää
60 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Val-
kealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli
1921, mutta muutti samana vuonna
Viipuriin, jossa työskenteli metallialan
oppilaana vuoteen 1924. Sen jälkeen
hän palasi jälleen yhtiön palvelukseen
työkennellen lyhyehkön ajan metsätöis-
sä ja v:sta 1925 sahalla. Kymin sellu-
loosatehtaalle hän siirtyi 1934 ja nykyi-
seen tehtävänsä talousosastolle 1960.
Hän on kuulunut yhtiön tuotantokomi-
teaan ja Kuusankosken Tehtaitten Avus-
tuskassan hallitukseen. Kunnallisissa

Lauri Niemelä

Toivo Raussi

Hilikka Riekkinen

Hellin Tanskanen

Emil Tollman

Pauli Ström

Pauli Nurminen

Aatto Heinonen

elämässä hän on ollut mukana yli 30 vuotta ja kuulunut mm. jäsenenä kunnanvaltuustoon sekä erinäisiin kunnallisiin lauta- ja johtokuntiin. Urheilutoimintaan hän on osallistunut aluksi aktiivurheilijana, myöhemmin ohjaajana ja toimihenkilönä. Urheiluseura Kisan kunniajäsen hän on ollut v:sta 1945.

AATTO HEINONEN

Ky 5:n valmistaja klooritehtaalta täyttää 60 vuotta 8. 8. Hän on syntynyt Sysmässä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 1926 ja on työskennellyt sen jälkeen eri osastoilla. Klooritehtaalle hän tuli 1942 Ky 5:n valmistajaksi ja on siitä lähtien työskennellyt samassa ammatissa.

ALEKSANDER AAVALUOMA

oksaosaston hoitaja Kymin selluloosa-tehtaalta täyttää 60 vuotta 15. 8. Hän on syntynyt Riipuskalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1946. Työskennellytään eri osastoilla hän siirtyi 1954 selluloosatehtaalle jälkivuolijaksi ja 1955 oksaosaston hoitajaksi. Vapaa-aikoinaan hän on rakentanut kahden poikansa kanssa kolme omakotitaloa. Nykyisin hän viettää vapaa-aikansa kesämökilään kalastellen.

VILLIAM SYSMÄLÄINEN

putkiseppä Voikkaan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 15. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Työnteon hän aloitti 13-vuotiaana Voikkaan ulkotyöosastolla ja työskenteli sen jälkeen muillakin työosastoilla. Korjauspajalle hän siirtyi 1934. Vapaa-ajat kuluvat kalastuksen parissa.

PAULI SUURTALO

vesivoimalaitoksen ohjaamopäivystäjä Kymin sähköosastolta täyttää 60 vuotta 15. 8. Hän on syntynyt Valkealassa ja on jo toisen polven yhtiöläisiä. Ammattikoulun käytyään hän tuli yhtiön palvelukseen 1921 sähköosastolle. Kahdeksan vuotta hän työskenteli sähkökorjaimolla ja siirtyi sen jälkeen silloiselle Kymin vesivoimalaitokselle päivystäjäksi. Nykyiseen toimeensa Keltin vesivoimalaitokselle hän siirtyi 1944.

LAURI KOSKIPURO

tislaaja spriitehtaalta täyttää 60 vuotta 23. 8. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1935. Spriitehtaalle hän siirtyi 1942 ja työskenteli siellä tehtaan pysäyttämiseen 1957 saakka. Sen jälkeen hän oli Kymin höyryosastolla, varastossa ja paperitehtaalla. Spriiteh-

taan 1965 aloitettua uudelleen toimintansa hän siirtyi sinne tislaajaksi.

UUNO PAROLAHTI

paalinpakkaaja Kymin paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 6. 9. Hän on syntynyt Luumäellä. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaan hollanteriosastolle hän tuli 1929. Rullapakkaajana hän toimi 1940—1945 ja sen jälkeen nykyisessä ammatissaan.

ARTTURI SUURHAMARI

puiden latoja Voikkaan puuhiomosta täyttää 60 vuotta 15. 9. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen 1950 Voikkaan ulkotyöosastolle. Seuraavana vuonna hän siirtyi nykyiselle osastolleen, jossa hän on työskennellyt erilaisissa tehtävissä.

EINO STENROOS

purkaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 5. 7. Yhtäjaksoisen palveluksensa yhtiössä hän aloitti 1955, jolloin hän tuli arkkipakkaajaksi Kymin paperitehtaalle. Karbiditehtaalle lastaajaksi hän siirtyi 1964 ja sieltä Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaalle. Nykyisessä ammatissaan kuljetusosastolla hän on ollut v:sta 1965.

William Sysmälinen

Pauli Suurtalo

Lauri Koskipuro

Eino Stenroos

Jorma Häkkänen

Pauli Ojanen

Väinö Niemi

JORMA HÄKKÄNEN

autonkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 7. 7. Hän tuli yhtiön palvelukseen 1947 talousosastolle autonkuljettajaksi. Hän on ollut samassa tehtävässä koko ajan siirtyen kuljetusosastolle sen perustamisvaiheessa 1951. Vapaa-ajat kuluvat kodin piirissä. Hän on rakentanut omakotitalon Tähteeseen.

TOIVO LEPPÄ

rotatiokoneenkäyttävä Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 13. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen paperitehtaalle puristinpojaksi hän tuli 1934. Nykyisessä ammatissaan rullauskoneella hän on ollut v:sta 1941.

ERKKI LEHTINEN

poraaja Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 13. 7. Hän on syntynyt Jaalassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen Verlan tehtaalle 1948 ja siirtyi sieltä 1954 Kymin rakennusosastolle. Sen jälkeen hän on työskennellyt mm. Voikkaan rakennusosastolla, klooritehtaalla, Kymin paperitehtaalla ja selluloosatehtaalla. Takaisin Kymin rakennusosastolle hän siirtyi 1965. Harrastuksista mainittakoon kalastus.

PAULI OJANEN

poraaja Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 13. 7. Hän on syntynyt Helsingissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1936 Kymin ulkotyöosastolle. Sen jälkeen hän on työskennellyt muillakin työosastoilla Kymintehtaalla ja Voikkaalla. V:sta 1951 lähtien hän on yhtäjaksoisesti ollut Kymin rakennusosastolla. Harrastukset: omakotitalon hoito sekä polkupyörä- ja moporetkeily.

VÄINÖ NIEMI

pakkaaja Kymin paperitehtaan Yankee-koneosastolta täyttää 50 vuotta 20. 7. Hän on syntynyt Säkkijärvellä. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalle pakkaajaksi hän tuli 1951.

EINO LAMPINEN

hioja Kymin puuhiomolta täyttää 50 vuotta 25. 7. Hän on syntynyt Heinolan maalaiskunnassa ja tuli yhtiön palvelukseen 1932 Kymin ulkotyöosastolle. Hän siirtyi puuhiomolle 1948 ja on toiminut nykyisessä tehtävänsä v:sta 1955. Harrastukset: kesämökin hoito ja kalastus.

ERKKI KOISTINEN

seppä Kymin korjauspajalta täyttää 50

vuotta 30. 7. Hän on syntynyt Kuhmossa. Ensimmäisen kerran hän tuli yhtiön palvelukseen 1949 Voikkaan selluloosatehtaalle. V:sta 1953 lähtien hän on ollut yhtäjaksoisesti Kymin korjauspajan palveluksessa. Hän on ollut aktiivisesti mukana hengellisessä työssä v:sta 1944. Huomattavan osan hänen vapaa-ajastaan vie myös maanviljelys-tilan hoito.

TAPIO KOSKINEN

1. keittäjä Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 12. 8.

SVEN LÖNEGREN

Voikkaan korjauspajan päällikkö täyttää 60 vuotta 7. 9. Hän on syntynyt Porissa. Koulunkäyntinsä hän suoritti Helsingissä ja valmistui insinööriksi Tekniska Läroverketista 1929, jolloin tuli yhtiömme palvelukseen Voikkaan tehtaalle. Hänet nimitettiin 1948 korjauspajan päälliköksi. Ammattitietojaan hän on kartuttanut mm. Saksaan, Englantiin ja Tanskaan tekemillään opintomatkoilla. Hän kuuluu useihin alansa yhdistyksiin. Hän on nuoruudestaan saakka ollut innokas urheilija. Tennis on hänen päälajinsa ja siinä hän saavutti 1923 Suomen juniorimestaruuden.

Eino Lampinen

Erkki Koistinen

Sven Lönegren

Kauko Takala

Eino Hytönen

Kaarlo Niskanen

Anton Laitinen

KAUKO TAKALA

vuoromestari Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 22. 9. Hän on syntynyt Elimäellä, josta 1929 siirtyi Kuusankoskelle. Käytyään ammattikoulun hän oli eri työntajien palveluksessa, kunnes 1938 tuli Kymin selluloosatehtaalle, jossa hän työskenteli kuorimossa ja voitelijana. 1960—1961 hän suoritti yhtiön työtekniillisen kurssin ja sen jälkeen selluloosa-alan työnjohtajakurssin, jonka päätyttyä hän siirtyi 1964 Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaalle valvontatehtäviin. Mestariksi hänet nimitettiin 1. 10. 1964. Saman vuoden lopussa hän siirtyi Kymin selluloosatehtaalle vuoromestariksi. Nuorempana hän harrasti yleisurheilua saavuttaen mm. Kymi-yhtymän mestaruuden kuulantyyhännössä 1945. Nykyisin hänen harrastuksiinsa kuuluvat hiihto, kävely ja 'penkkiurheilu'.

METSÄOSASTO

EINO HYTÖNEN

työnjohtaja täyttää 60 vuotta 25. 6. Vesannolla. Hän tuli 1932 yhtiön palvelukseen Savon hoitoalueen Vesannon piiriin. Aluksi hän työskenteli metsätömiehenä ja myöhemmin etumiehenä, kunnes hänet 1948 nimitettiin työnjohtajaksi. Hän on tunnollinen, rehti ja oikeudenmukainen ja on saavuttanut esimiestensä ja alaistensa täyden luottamuksen.

KAARLO NISKANEN

Savon hoitoalueen aluemetsänhoitaja täyttää 60 vuotta 16. 8. Kuopiossa. Metsänhoitajaksi valmistuttuaan hän oli Metsähallituksen, Itä-Hämeen Metsänhoitolautakunnan ja Valtion Polttoainetoimiston palveluksessa. Kymin Osakeyhtiön Juantehtaan hoitoalueen aluemetsänhoitajaksi hän tuli 1946 ja siir-

tyi 1952 Savon hoitoalueen aluemetsänhoitajaksi oltuaan välillä lyhyehkön ajan Pohjois-Karjalan hoitoalueessa. Itäisen piirikunnan vt. ylimetsänhoitajana hän toimi 1960—1962. Yhtiön toiminnalle ja pyrkimyksille Kuopiossa ja sen lähiympäristössä on hänen toimintansa syntyperäisenä savolaisena ollut merkittävää. Useassa yhteydessä hänen ammatitaitoaan ja maakunnan tuntemustaan on käytetty hyväksi. Savolaisen huumorin taitajana hän on pidetty esimiestensä, työtovereittensa ja alaistensa keskuudessa. Hänen erikoisharrastuksiinsa kuuluvat metsästys ja kalastus.

ANTON LAITINEN

piirityönjohtaja täyttää 50 vuotta 18. 7. Suolahdessa. Hän on syntynyt Äänekoskella. Koulunkäyntinsä lopetettuaan hän tuli yhtiömme palvelukseen 1930 työskennellen aluksi erilaisissa metsäalan töissä mm. työnjohtajana. Suoritettuaan vapaaehtoisena asevelvollisuutensa hän valmistui Evon metsäkoulusta metsäteknikoksi, jonka jälkeen hän tuli Keski-Suomen hoitoalueen Suolahden piiriin ja nimitettiin 1946 piirityönjohtajaksi, jota virkaa hän edelleenkin hoitaa. Hänen toimintansa yhtiömme puunhankintaan liittyvissä tehtävissä on ollut harvinaisen monipuolista. Omista ja ostomestistä hankittu puutavara on piirin sijainnin vuoksi kulkenut tehtaillemme vesitse, rautateitse ja maanteitse. Lisäksi Suolahden merkitys nostopaikkana Keski-Suomesta ja Savosta tulevalle puutavarakalle on ollut merkityksellinen eikä vähiten nykyään uittopuun kuljetuksen suuntautuessa Keiteleeltä ja sen yläpuolisilta vesiltä 'rautakanavan' kautta Päijänteeseen. Hän on ammattinsa taitavana suorittanut hänelle uskotut moninaiset tehtävät kiitettävästi. Rauhollisena ja harkitsevana hän on luonut hyvät suhteet maakuntaan ja alaisiinsa.

Hänen harrastuksistaan mainittakoon partiotyö, jonka piirissä hän on kuulunut mm. vanhempainneuvostoon. Ammattiin liittyvä yhdistys- ja urheilutoiminta on myös läheisesti kuulunut hänen harrastuspiirinsä. Hän on Suolahden kauppalan metsälautakunnan puheenjohtaja. Molempiin sotiin hän osallistui haavoittuen jälkimmäisessä. Sotilasarvoltaan hän on ylikersantti.

YRJÖ SIVONEN

työnjohtaja täyttää 50 vuotta 4. 8. Kiuveden Kalliokylässä. Palveltuaan Metsähallitusta 1933—1946 hän tuli yhtiön palvelukseen 1947 Savon hoitoalueen Saarelan piiriin, jossa hän työskentelee edelleenkin. Hän on rehti ja vastuuntuntoinen työnjohtaja, jolla on hyvät ja luottamukselliset suhteet esimiehiinsä, alaisiinsa ja alueen metsänomistajakuntaan. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus.

MATTI HÄMÄLÄINEN

piirityönjohtaja täyttää 50 vuotta 13. 9. Rautalammilla. Hän on syntynyt Viitasaarella. Metsäteknikoksi hän valmistui Nikkarilan metsäkoulusta 1945, jonka jälkeen hän tuli vanhemmaksi työnjoh-

Matti Hämälinen

Toivo Venäläinen

Tahvo Vallittu

Urho Peltonen

Tyne Leskinen

tajaksi Keski-Suomen hoitoalueeseen. Hänet nimitettiin 1950 Savon hoitoalueen piirityönjohtajaksi Saarelan piiriin, josta hän siirtyi 1957 nykyiseen toimipaikkaansa Vesannon piirin piirityönjohtajaksi. Sippolan metsäkoulun piirityönjohtajakurssin hän kävi 1949. Rauhallisena, tunnontarkkana ja huumorintajuisena miehenä hän on saavuttanut esimiestensä, työtovereidensa ja alaistensa täyden luottamuksen. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus ja metsästys.

HÖGFORSIN TEHTAAT

TOIVO VENÄLÄINEN

autonkuljettaja Lahden tehtaalta täyttää 60 vuotta 24. 7. Hän on syntynyt Kerimäellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli autonkuljettajaksi 1946.

TAHVO VALLITTU

yövärtijä täyttää 60 vuotta 25. 7. Hän on syntynyt Valkjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli 1947, toimittuaan sitä ennen rajavartioston palveluksessa. Hän on työskennellyt sulatossa ja hitsaamossa. Nykyiseen toimeensa yövärtijäksi hän siirtyi viime maaliskuussa.

URHO PELTONEN

valunpuhdistaja valimon puhdistamosta täyttää 60 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Vihdissä. Oltuaan aikaisemmin metsätöissä hän tuli 1948 työhön tehtaan valimoon. Toimittuaan aluksi raudan sulattamossa hän siirtyi 1951 puhdistamoon, missä edelleenkin työskentelee.

KAARINA LUOTO

hiekanjakaja valimosta täyttää 50 vuotta 16. 8. Hän on syntynyt Riihimäellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli puhdistamoon 1954. Hän on toiminut valimossa useissa tehtävissä, mm. apukavaajana, siivoojana ja viimeksi hiekanjakajana.

JUANKOSKEN TEHDAS

TYINE LESKINEN

lajittelija kartonkitehtaalta täyttää 50 vuotta 18. 9. Hän on syntynyt Muuruvedellä. Juantehtaan palvelukseen hän tuli 1930 maanviljelysosastolle. 1937 hän siirtyi tehtaalle ja työskenteli puuhiomossa ja kartonkitehtaassa. Myöhemmin hän on palvellut tehtaan eri osastoilla työskennellen nykyisin lajittelijana kartonkitehtaalla. Vapaa-ajat kuluvat kodin ja perheen parissa.

HALLAN TEHTAAT

ARVI HALLI

rakennustyömies rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 3. 7. Hän on syntynyt Tytärsaaressa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1942 höylämölle kirvesmieheksi siirtyen myöhemmin lastajaksi. 1958 hän siirtyi nykyiseen työhönsä rakennusosastolle.

VÄINÖ LINDEN

sekatyömies ulkotyöosastolta täyttää 60 vuotta 3. 8. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1921 Jumalniemen sahalle. Viimeksi hän tuli yhtiön palvelukseen 1948 tukkiosastolle, josta siirtyi 1963 nykyiseen työhönsä.

FRANS NIKKINEN

hakunterien teroittaja sahalla täyttää 60 vuotta 14. 8. Hän on syntynyt Lappeenrannassa. Yhtiön palvelukseen selluloosatehtaalle hän tuli ensi kerran 1924. Viimeksi hän tuli yhtiön palvelukseen 1939 jälleen selluloosatehtaalle. Hän on ollut erilaisissa töissä eri osastoilla siirtyen nykyiseen työhönsä sahalle hakunterien teroittajaksi 1966.

OIVA LOMMI

tukkityömies tukkiosastolta täyttää 50 vuotta 8. 7. Hän on syntynyt Vehkalahdella. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1934 laivaan lämmittäjäksi siirtyen 1945 koneenhoitajaksi ja 1965 nykyiseen työhönsä tukkiosastolle.

AINO HELJAVUO

leimaaja lautatarhalla täyttää 50 vuotta 30. 7. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran

Väinö Linden

Oiva Lommi

ran 1934 sahalle. Viimeksi hän tuli yhtiön palvelukseen 1964 leimaajaksi lautatarhalle.

JAAKKO HASSINEN

särmääjä sahalla täyttää 50 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1932 Hovinsaaren lautatarhalle merkkajaksi. Viimeksi hän tuli yhtiön palvelukseen 1937 lajittelijaksi lautatarhalle siirtyen 1954 nykyiseen työhönsä.

VILJO KEVERI

halkaisusahaaja jalostustehtaalta täyttää 50 vuotta 5. 9. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1933 merkkajaksi lautatarhalle. Viimeksi hän tuli yhtiön palvelukseen 1935 höyläämölle. Hän on ollut halkaisusahaajana jalostustehtaalla ja tasaajana lautatarhalla, josta hän siirtyi 1961 nykyiseen työhönsä.

Manan majoille

Maaliskuun 27 pnä kuoli kirvesmies Reino Lehtinen Voikkaan rakennusosastolta. Hän oli syntynyt Jaalassa 14. 10. 1910. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1937 hiojaksi Verlan puuhiomoon, mistä 1959 siirtyi Voikkaan rakennusosastolle. Puolison lisäksi häntä jäi kaipaamaan tytär perheineen.

Huhtikuun 6 pnä kuoli traktorinkuljettaja Viljo Iivonen Voikkaan rakennusosastolta. Hän oli syntynyt Viipurin maalaiskunnassa 17. 6. 1908. Palveluksensa yhtiössä hän aloitti 1948. Häntä jäi suremaan puoliso.

Toukokuun 20 pnä kuoli yllättäen kotonaan Voikkaalla puutarhuri Yrjö Lehmuskivi. Hän oli syntynyt Kurussa 18. 8. 1903. Harjun Puutarhakoulun hän kävi 1921—1923 ja tuli 1925 yhtiön palvelukseen puutarhuriksi Voikkaan tehtaalle. Hän oli innokas puutarhamies, joka ammattityönsä ohella ehti ja halusi jakaa tietoaan ja taitojaan kuusankoskelaisille. Hän kuului mm. Kuusankosken Puutarhaseuraan ja toimi sen puheenjohtajana. Hänen uhrautuvan työnsä jälki näkyy kauan Voikkaan maisemakuvassa. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja lapset perheineen.

Standartteja menee ja suolatonneja tulee

Toukokuun 23 päivänä oli Hallan satamassa poikkeuksellisen vilkasta. Kuten kuvasta näkyy, eivät kaikki laivat mahtuneet laiturin ääreen, vaan olivat kylki kyljessä. Aluksia oli samanaikaisesti kokonaista kahdeksan. Kolme hollantilaista laivaa

— Drenthe, Vera ja Zvantiene — purkivat yhteensä 1 411 tonnia suolaa vietäväksi edelleen Kuusankoskelle klooritehtaan tarpeiksi. Saksalaiset alukset Rugard, Werner Meyburg, Bishorst ja Elsflethersand sekä tanskalainen Ninna Lindinger lastasivat Hallan sahatavaraa yhteensä 1 026 standarttia. Komeita tuontia ja vientilukuja.

Toimituksen tuoilta

Jo painettuja sivuja silmäillessämme huomasi virheen. Työteknillisen kurssin opetus suunnitelman tuntimääräksi on komeasti mainittu 1 650, kun sentään 260 olisi riittänyt. Eipä silti, on siinä yhden talvikauden aikana yllin kyllin puuhailtu kirjojen ja tehtävien parissa, kun tuo uuras tus on tapahtunut työn lomassa.

Nyt eivät ajatukset kuitenkaan hevin viivy kirjojen parissa. Kesä on herkimmillään ja kaunis alkukesä onkin. Talvella saimme nauttia komeita nietoksista ja nyt helottavasta kestästä. Lomakausi on parhaimmillaan.

Mekin onnistuimme vierottaa itseme viikoksi kirjoituskoneesta ja pakenimme DC 6:lla erääseen Itävallan alppilaaksoon luojan ihmetöitä katselemaan ja vuosituhantisesta kulttuurista nauttimaan. Luonnonkauneu-

den rinnalla meihin vaikutti siellä eniten perinteiden arvossapitäminen. Talonpoika rakentaa talonsa täsmälleen esi-isiltä perittyyn tyyliin. Tietysti hän varustaa sen nykyajan mukavuuksilla, mutta tyyliin hän ei erehdy. Kaupungeissa nykyaikaiset liikkeet menestyvät jopa keskiajalta peräisin olevissa taloissa. Kenenkään ei pälkähdy päähän ruveta rakentamaan lasilaatikkoa tällaiseen miljööseen, joka ikävuosistaan huolimatta elää ja hengittää nykyajan tahdissa.

Maalaisia, jopa kaupunkilaisiakin näimme kansanomaisissa puvuissa. Sen sijaan emme nähneet yhtään jannua emmekä pimua, ei muutakaan ylikorostettua muotia. Kaikki oli luonnollista ja tavallista, miellyttävällä tavalla vanhanaikaista ja kuitenkin olimme aivan Keski-Euroopan sydämessä.

T u o m o

Yhtiöläisten liikennekilpailu

Kymintehtaan ja Voikkaan mestarikerhot järjestivät 7. 5. liikennekilpailun, joka oli tarkoitettu Kuusankosken tehtaiden palveluksessa oleville ja heidän puolisoilleen. Kilpailussa oli omat sarjansa mies- ja naisautoilijoille, moottoripyöräilijöille ja mopoilijoille. Osanotto kilpailuun oli ilahduttavan runsas.

Kilpailun lähtöpaikkana oli Piene-teollisuustalon edusta. Ajoreitti mutkitteli Kymintehtaalla, Kuusaalla ja Voikkaalla päättyen keskustaan. Reitin varrella olleilla rasteilla kilpailun osanottajat joutuivat suorittamaan erilaisia liikennetietoutta ja ajotaitoa vaativia tehtäviä. E. Riipi, P. Vesanen ja E. Korander olivat suunnitelleet kilpailureitin ja -tehtävät.

Kilpailusta muodostui aikamoinen autokatselmus

Johtaja Olov A. Hixén ojentaa palkinnon yleisen sarjan voittajalle Ossi Leivolle

Kilpailussa voitti miesten sarjan Ossi Leivo Kymin selluloosatehtaalta (17 virhepistettä), naisten sarjan Maire Haimi Kymin rakennusosastolta (23 vp.), moottoripyöräilijöiden sarjan Olavi Pulsa Voikkaan paperitehtaalta (46 vp.) ja mopoilijoiden sarjan Ossi Oksanen Kymin paperitehtaalta (50 vp.). Miesten sarjassa tuli toiseksi Jalo Sahala (20 vp.), 3. Sakari Koskinen (26), 4. Kari Saarinen (32), 5. Henrik Nordblad (33), 6. Aimo Pöyry (34). Naisten sarjassa seurasivat voittajaa paremmuusjärjestyksessä Sinikka Hammar, Tuula Leskinen, Eine Apajasaari, Riitta Hasu ja Oili Pulsa. Mestari-kerhojen välisen kilpailun voitti Kymintehtaan mestarikerho 158 virhepisteellä Voikkaan mestarikerhon

Konttoripäällikkö Torsten Nylund onnittelee naisten sarjan voittajaa Maire Haimia

kerätessä 261 virhepistettä. Viiden parhaan tulos otettiin joukkuekilpailussa huomioon.

Liikennekilpailujen palkintojenjakotilaisuus pidettiin 9. 5. Voikkaan seuratalossa. Kuusankosken tehtaiden johtaja Olov A. Hixén ja konttoripäällikkö Torsten Nylund luovuttivat voittajille komeat palkinnot. Tilaisuudessa selvitteli autokoulunjohtaja E. Korander kilpailureitin varrella olleita tehtäviä ja tehtaanlääkäri Karl H. Roschier selosti, millaisia virheitä ensiapua liikennetapaturmien uhreille annettaessa tulisi välttää.

